

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

בפני כב' השופט בן-ציון גרינברגר

המערער ד"ר יורם פינקלשטיין
ע"י ב"כ עוה"ד א. אקסלרוד

נגד

המשיב שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטת כבוד השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב מיום 11.11.2015 (להלן: המשיב), לו הואצלו סמכויות שר הבריאות בענייני משמעת, ואשר בה קבע, במסגרת סמכותו עפ"י ס' 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976 (להלן: הפקודה), כי יותלה רישונו של המערער, רופא במקצועו, לתקופה של חודש (להלן: ההחלטה).

5 העובדות הצריכות לעניין

2. המערער הינו רופא מורשה, עובד בבית החולים "שערי צדק" ובעל תואר מומחה כדין בנוירולוגיה.
3. במהלך שנת 2005 קיבל המערער מינוי של "פרופסור עמית" מבית הספר לרפואה באוניברסיטת ונדרבילט שבארה"ב. תואר זה לא קיבל הכרה על ידי אחד המוסדות להשכלה גבוהה בישראל ולא על ידי משרד הבריאות, ברם במספר הזדמנויות שונות החל המערער לעשות שימוש בתואר פרופסור בישראל. בעקבות מעשים אלו יזמה ועדת האתיקה של ההסתדרות הרפואית בישראל (להלן: הר"י או הסתדרות) הליך בירור עם המערער. במסגרת ההליך נקבע כי השימוש שנעשה על ידי המערער בתואר פרופסור, באופן שהתואר נרשם כמקדים לשמו, הוא שימוש שאינו ראוי והינו אסור בעליל. כן נקבע, בהסכמתו של המערער, כי הוא יהיה רשאי להשתמש בתואר פרופסור רק בשורה שנייה, נפרדת משמו, שם יהיה עליו לציין כי הוא פרופסור עמית מאוניברסיטת ונדרבילט במהלך השנים 2005-2007.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

4. בחלוף הזמן, בחר המערער שלא לפעול על פי החלטת ועדת האתיקה. המערער אף הגיש
1 ערעור לוועדת הערעור בלשכת האתיקה של ההסתדרות כנגד ההחלטה האמורה. ביום 11.1.11
2 ניתנה החלטת ועדת הערעור, בה נדחה הערעור תוך שנקבע שוב כי השימוש בתואר פרופסור
3 כמקדים את שמו של המערער הינו פסול, ובאפשרותו לעשות שימוש בו רק במידה ותואר זה
4 יופיע בשורה נפרדת ורק במידה ולידו יצוין כי הינו פרופסור עמית באוניברסיטת ונדרבילט
5 בשנים בהן קיבל את המינוי, כמפורט לעיל. אולם, גם לאחר דחיית הערעור בחר המערער שלא
6 לפעול על פי החלטת ועדת הערעור, והמשיך לעשות שימוש פסול בתואר פרופסור.
7
5. ביום 4.2.13 פנה מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' רוני גמזו (להלן: מנכ"ל משרד הבריאות)
8 למערער, והתריע בפניו כי עליו לחדול לעשות שימוש בתואר פרופסור, שכן יש בכך בכדי
9 להטעות את הציבור ולהוות התנהגות בלתי הולמת.
10
6. ביום 11.2.13 שלח המערער באמצעות ב"כ מכתב מענה, בו טען כי הוא זכאי לשאת
11 בתואר פרופסור. לסברתו נראה שפניית המנכ"ל אליו נעשתה בהקשר של תביעה אשר ניהל
12 המערער כנגד פרופ' אבינועם רכס וכי יש בפנייה אליו כדי לפגוע בשמו הטוב; ועל כן הוא מצפה
13 לקבל נוסח התנצלות ראוי תוך 14 ימים. כן טען המערער במכתבו כי מנכ"ל משרד הבריאות
14 הוא אשר צריך לבחון את האופן שבו הוא עצמו עושה שימוש בתואר פרופסור.
15
7. ביום 21.8.13 הוגשה כנגד המערער קובלנה בהתאם להוראות הפקודה, במסגרתה
16 יוחסה למערער, בין היתר, התנהגות בלתי הולמת רופא, בגין השימוש שעושה שלא כדין
17 בתואר פרופסור, בניגוד לסעיף 9 לפקודה, וכן בגין התייחסותו בזלזול לפניות משרד הבריאות
18 ולשכת האתיקה וסירובו לקבל את הנחיותיהם. בהתאם, מינה מנכ"ל משרד הבריאות ועדה
19 לבירור הקובלנה לפי סעיף 44(א) לפקודה (להלן: הועדה).
20
- לאחר שמיעת עדים וטענות הצדדים נתנה הועדה המלצה ביום 3.9.15, לפיה יש לקבוע
21 כי המערער פעל כמיוחס לו בכתב הקובלנה:
22
- שוכנענו כי יש לראות בחומרה עשיית שימוש בתואר פרופסור על ידי
23 הנקבל אל מול מטופליו, עמיתיו ומוסדות שונים, בלי שהוענק לו
24 תואר זה על ידי מוסד אקדמי מוכר בארץ ולחילופין שלא בהתאם
25 לכללים שנקבעו על ידי הלשכה לאתיקה לנסיבות כאלה; ובהיעדר
26

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 11-15-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 קיומו של תנאי זה - בלי שיקבל לכך את אישור משרד הבריאות
- 2 בהתאם לסעיף 9 לפקודה. יצירת מצג מטעה בנסיבות שפורטו
- 3 בהחלטה זו יש בה כדי לפגוע באמון הציבור בכלל הרופאים
- 4 ובמעמדו של מקצוע הרפואה.
- 5 ביום 25.10.15, לאחר שמיעת טענות הצדדים, נתנה ועדת המשמעת המלצה משלימה
- 6 בנוגע לאמצעי המשמעת שיש להשית על המערער, במסגרתה המליצה כי רישונו של המערער
- 7 לעסוק ברפואה יותלה לתקופה של חודש ימים.
8. המלצות הועדה, בצירוף כל החומר הרלוונטי, לרבות פרוטוקולי הועדה, הועברו לידי
- 9 המשיב, ולאחר עיון בחומר האמור החליט המשיב ביום 8.11.15 לאמץ את המלצת הועדה
- 10 ולהורות על התליית רישונו של המערער לתקופה של חודש ימים. עוד קבע המשיב כי יש
- 11 לפרסם את ההחלטה לגורמים שטיפלו בפרשה וכן המליץ כי יו"ר ההסתדרות יפרסם את
- 12 ההחלטה לכלל הרופאים, וזאת על מנת למנוע הטעייה של הציבור. בהחלטה האמורה קבע
- 13 המשיב, בין היתר, דברים אלה, וביניהם קביעות חמורות:
- 14 10. סבורני כי הועדה שקלה אל נכונה את כל השיקולים הרלוונטיים
- 15 בפרשה זו - הן לענין הכרעת הדין והן לענין אמצעי המשמעת שמן
- 16 הראוי להטיל על הנקבל. לענין ההכרעה - בצדק דחתה הוועדה את
- 17 טענותיו המפולפלות והמתפלפלות, גם יחד, של הנקבל לגבי מהות
- 18 התואר שהוענק לו בארה"ב, ואשר לא התיר לו שימוש בתואר
- 19 פרופסור במדינת ישראל. חד וחלק! ומובן לכל בר-בי-רב הקורא את
- 20 הוראות הדין וכללי האתיקה - למעט, ככל הנראה, הדוקטור
- 21 פינקלשטיין. בצדק רב העבירה הוועדה ביקורת חריפה - לא רק על
- 22 מעשיו של הנקבל ועל התחזותו והתהדרותו בתואר לא לו - אלא לא
- 23 פחות מכך גם על תגובותיו המחוצפות והבלתי ראויות כלפי גורמי
- 24 האכיפה בלשכת האתיקה ובמשרד הבריאות...
- 25 11. הנני שותף מלא לביקורת שהעבירו כל הגורמים בפרשה זו על
- 26 התנהגותו התמוהה, הלא אתית והבלתי נורמטיבית של דוקטור
- 27 פינקלשטיין הנכבד בפרשה עגומה זו, אשר איננה הולמת - לא רק
- 28 רופא מורשה כלשון הפקודה - אלא כל אדם סביר והגיוני, יהיה
- 29 תוארו פרופסור, דוקטור, מתמחה, או סתם אדם רגיל מן הישוב.
- 30 סבורני, כי אם היה דוקטור פינקלשטיין מקדיש ולו מעט מהזמן
- 31 שהקדיש להטרדת הגורמים השונים בטענותיו ובטרוניותיו

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 11-15-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

- 1 המוזרות והבלתי קבילות - לצורך עיסוק בהשגת תואר הפרופסורה
- 2 כחוק, כי אז היה נושא את התואר, כדת וכדין, כבר מזמן.
- 3 12. אמצעי המשמעת שהומלץ על ידי הוועדה - התליית רישיון למשל
- 4 חודש אחד בלבד - נראה קל בעיניי במיוחד נוכח התנהלותו
- 5 והתנהגותו הבלתי ראויים של דוקטור פינקלשטיין בפרשה זו,
- 6 ובזבוז זמנם של הגורמים השונים העוסקים באכיפת החוק, בזוטות
- 7 שכאלה. אולם בשים לב לחוות הדעת החיובית שהוא הגיש לוועדה
- 8 ולהערכה המקצועית לה הוא זוכה - החלטתי שלא להחמיר בעונשו,
- 9 על אף שהוא נוטה לקולה, כאמור. הוסף לכך גם את העובדה
- 10 המצערת, שבסופו של דבר פגע דוקטור פינקלשטיין גם בתדמיתו
- 11 שלו, כקביעת הוועדה - כשמעתי הוא יהיה רשאי לשאת גם בתואר
- 12 "נקבל" - והרי לך סיבה נוספת להותיר את המלצת הוועדה על כנה.
- 13 הנני מחליט אפוא, לאמץ את המלצת הוועדה, ולהתלות את רישיונו
- 14 של הנקבל, דוקטור יורם פינקלשטיין, מלעסוק ברפואה למשך
- 15 חודש ימים מיום 30.1.2016
- 16 9. ביום 16.11.15 הגיש המערער את ערעורו על החלטת המשיב, הרי הוא הערער שלפני,
- 17 בגדרו מבקש המערער לבטל את החלטת המשיב על כל רכיביה: הקביעות המפורטות בה לפיהן
- 18 נמצא כי הפר את הוראות סעיפים 41(א) ו-41(ד) לפקודה, וכן את אמצעי המשמעת שנקטו
- 19 נגדו, לרבות פרסום ההחלטה לגורמים השונים. ביצוע ההחלטה עוכב עד למתן החלטה אחרת.
- 20 **טיעוני הצדדים**
- 21 10. לטענת המערער, מדובר במשגה קיצוני בשיקול הדעת, הן של הוועדה בהמלצותיה והן
- 22 של המשיב בהחלטתו. לטענתו, ההחלטה סוטה באופן קיצוני בוטה ומהותי ממתחם הסבירות,
- 23 באופן שמכניס את המקרה שלפנינו לגדרי המקרים בהם יתערב בית המשפט בהחלטתו של
- 24 השר, שהתקבלה באמצעות מי שהואצלו לו הסמכויות לכך, וכי יורה על ביטולה.
- 25 11. עוד טוען המערער, כי ההסתדרות התירה את שימוש המערער בתואר פרופסור, כאשר
- 26 כל עניינה של הקובלנה מלכתחילה התמקד רק באופן הצורני בו יישא המערער את התואר -
- 27 כמקדים לשמו, או לאחריו. כן טוען המערער, כי לא ניתן לבחון את הקובלנה באופן מהותי
- 28 כאשר מראש לא נבחן מעמדו האקדמי המדויק של המערער, כאשר לדידו, תואר הפרופסור
- 29 שניתן לו אינו נופל בשום פנים ואופן מתואר זהה הניתן בישראל.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

12. בנוסף מציין המערער, כי עצם הגשת הליך הקובלנה בעילה תקדימית שלא הייתה דומה
1 לה בעבר מעלה תמיהות רבות. המערער מצביע על כך שפרופ' רכס, אשר שימש במשך שנים
2 ארוכות כיו"ר ועדת האתיקה בהסתדרות, הוא אשר יזם, על פי הודאתו, את הליך הקובלנה.
3 בהקשר זה יש לציין כי בין פרופ' רכס לבין המערער סכסוך אישי רב שנים, כאשר בבית משפט
4 זה התנהל הליך לפני כב' הנשיא א. פרקש, בו תבע המערער את פרופ' רכס בתביעת לשון הרע
5 בשל מכתבים ואמרות אשר כתב והפיץ פרופ' רכס לגופים שונים בעניין השימוש שעשה
6 המערער בתואר פרופסור. לטענת המערער, בהתחשב במעורבותו התמוהה ביותר של פרופ'
7 רכס בהליך הקובלנה, היה על מנכ"ל משרד הבריאות לבדוק מראש את מניעיו ואת ניגוד
8 האינטרסים האפשרי בהתנהלותו. דא עקא, לא זו בלבד שאלה לא נבדקו, אלא שבעניינו של
9 המערער עשה משרד הבריאות שימוש בתקנות ההסתדרות ובנייר העמדה שלה מבלי שנבחן
10 מעמדם המשפטי של מסמכים אלה, אף שההסתדרות איננה אלא ארגון עובדים וולונטרי,
11 שהחלטותיו מעולם לא אומצו על ידי משרד הבריאות.
12
13. כן טוען המערער כי טעו הוועדה והמשיב כאשר דחו את טענתו באשר לאכיפה בררנית
14 נגדו, וזאת בניגוד לראיות שהונחו בפני הוועדה, ותוך דחית הטענות ללא בירור ומבלי שנעשה
15 כל ניסיון להצליבן עם רישומים עובדתיים אודות הרופאים אליהם הוא הפנה כבעלי נתונים
16 שווים לשלו ואשר נגדם לא הוגשו קובלנות.
14. מוסיף וטוען המערער, כי הוועדה טעתה בקביעתה כי אין רלוונטיות לשאלת מעמדו
17 האקדמי של המערער כרופא וכמדען, אשר בשלו נתמנה כחבר סגל בדרגת פרופסור מן המניין
18 בבית הספר לרפואה באוניברסיטת ונדרבילט. בעניין זה טוען המערער כי שגויה גם הנחת
19 היסוד של הוועדה, לפיה עצם הקדמת התואר לשמו של המערער היא בעצמה הטעיית הציבור,
20 הן משום שמעולם לא הוכח כי תוארו האקדמי של המערער נופל כהוא-זה מתואר המוענק
21 באוניברסיטה בישראל, והן משום שלא הוכח כי לציבור בישראל ישנה העדפה של רופאים
22 בעלי תואר פרופסור מישראל על פני רופאים שנתמנו כחברי סגל בדרגת פרופסור מן המניין
23 בבית ספר לרפואה באוניברסיטה יוקרתית בחו"ל.
24
15. בהמשך טוען המערער כי הוועדה שגתה בהסתמכותה על קביעת בית המשפט העליון
25 בע"א 2792/13 עמותת רופאי השיניים הערביים נ' דר נתן שטיירמן (25.11.14) (להלן: פס"ד
26 שטיירמן), כי יש להגדיר את התואר "פרופסור" כ"כינוי או הגדר" לצורך החלת הוראות סעיף
27

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 29686-11-15 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 9 לפקודה, כאשר לטענתו, פס"ד שטיידמן אינו רלוונטי לענייננו כיון שנסיבות ועובדות המקרה בפסק הדין האמור שונות באופן קיצוני מהמקרה דנן, ושוני זה מאיין כל אפשרות להקיש ממנו.
16. יצוין כי לאחר קיום הדיון האחרון לפניי בהליך זה ביום 8.11.16, ולקראת מתן פסק הדין בערער, הגיש המערער בקשה ביום 11.14.16, בה ביקש כדלקמן:
- א. אם וככל שיוחלט על ידי בית המשפט כי המערער אכן ביצע עבירה על הוראות מפקודת הרופאים, מבוקש שלא תהא לצד זה "הרשעה" אלא קביעה בלבד על ביצועה של העבירה, כאשר לטענת המערער סמכותו של ערכאת הערער בהליך משמעותי כוללת גם הסמכות להימנע מלהרשיע את המערער ולהסתפק בקביעה כי "העבירה לכאורה נעשתה".
- ב. כן מבוקש כי בית משפט יורה, בניגוד להוראת המשיב, כי שמו של המערער לא יפורסם, לא במסגרת החלטת משרד הבריאות עצמה ולא במסגרת פסק הדין שיינתן בערער. לטענת המערער, פרסום שמו, על כל המשתמע מכך, לרבות הנזק הכבד לשמו הטוב, הינו סנקציה אשר כלל אינה כלולה ברשימת הסנקציות הפתוחות להחלטתו של השר בס' 41 לפקודה (ביטול רישיון, התלייתו, התראה או נזיפה) ועל כן, פרסום שמו יהווה חריגה מסמכותו של השר.
- ג. עוד מבוקש, כי אם וככל שייקבע כי המערער אמנם אינו רשאי לעשות שימוש בתואר פרופסור, תינתן לו שהות בת שלוש שנים, כפי שלטענתו ניתנת תמיד לרופאים-פרופסורים אחרים בעלי תואר מחו"ל כדי להסדיר את סוגיית השימוש בתואר, שעה שלמערער כבר ניתן, לפני כשנה, מכתב ההגשה בחתימת מנכ"ל ביה"ח לקבלת מינוי אקדמי באוניברסיטה העברית.
17. בנוסף לבקשה האמורה, הגיש המערער ביום 22.11.16 "הודעה" אשר אליה צירף העתק של פסק דין חדש שניתן בבג"ץ ביום 10.11.16 - בג"ץ 5480/14 ועד ארגון הסגל הבכיר באקדמיה למוסיקה ולמחול נ' המועצה להשכלה גבוהה (להלן: "בג"ץ האקדמיה למוסיקה"), ואשר בו, לטענת המערער, יש למצוא התייחסות לנקודה שהעלה המערער בבקשתו מיום 11.14.16, באשר למתן ארכה של שלוש שנים להסדרת ההכרה הישראלית בתואר מחו"ל. לדברי המערער, בסעיפים 93 - 94 של פסק הדין האמור נקבע כי הפרופסורה מוצמדת לשמו של איש סגל אקדמי גם מחוץ למוסד האקדמי ממנו זכה לקבל את התואר, וגם לאחר עזיבתו של האדם בעל התואר את המוסד האקדמי ממנו קיבל את הפרופסורה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

18. מנגד טוען ב"כ המשיב, כי לא נפלה כל טעות בקביעות המשיב באשר לעצם ביצוע העבירה, וכן, כי העונש שהוטל על המערער הינו סביר ומידתי ואינו חורג בסטייה מהותית ממידת הענישה הראויה או נגוע בחוסר סבירות קיצוני. משכך, לא קמה כל עילה להתערב בהחלטתו נשוא הערעור.
19. לגופו של עניין טוען המשיב, כי אין כל מחלוקת כי המערער עושה לאורך שנים שימוש בתואר פרופסור אף שמעולם לא זכה למינוי כאמור על ידי מוסד מוכר בישראל, וכי למעשה רק לאחרונה הגיש בקשה לקבלת תואר פרופסור בישראל; והוא אף ממשיך לעשות שימוש בתואר זה אף עתה, גם לאחר שניתנה החלטת המשיב, כפי שניתן לראות מכתבי בית הדין בהליך זה, כאשר הערעור שלפנינו עדיין תלוי ועומד. המשיב סבור כי די בכך כדי לקבוע כי המערער התנהג באופן בלתי הולם בכך שעשה שימוש שלא כדין בתואר פרופסור.
20. לטענת המשיב, על פי הדין בישראל, הכרה בתואר פרופסור בתחום הרפואה נעשית באמצעות מוסד אקדמי בישראל המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה (ר' חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח - 1958) או על ידי קבלת הכרה מטעם המנהל הכללי של משרד הבריאות לפי סעיף 9 לפקודה, בו נקבע כי: "רופא מורשה לא יטול לעצמו כינוי או הגדר המסתברים כרמז שיש לו מעמד או כשירות מקצועיים זולת אלה שיש לו למעשה ושפורטו בבקשה שהגיש לרישיון לעסוק ברפואה או בבקשה אחרת אם רכש אותם לאחר מכן ושהמנהל אישר אותם..."
- בעניין זה מפנה ב"כ המשיב לפס"ד שטיירמן, בו נקבע כי התואר "פרופסור" מהווה "כינוי או הגדר", ועל כן יחול על השימוש בתואר "פרופסור" האיסור המפורט בסעיף 9 לפקודה, בדומה להוראת סעיף 36 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], תשל"ט-1979, עליה נסובה החלטת בג"ץ בשטיירמן. בפסק הדין מציין בית המשפט העליון בהקשר זה, כי יש לתת משקל מכריע לנקודת מבטו של הציבור וכיצד הדבר נתפס בעיניו. כמו כן מסתמך בית המשפט בקביעתו גם על עמדתה של הר"י, שאף לשיטתה השימוש בתואר פרופסור מהווה כינוי או הגדר. בנוסף לכך, מדגיש המשיב כי בית המשפט מציין במפורש כי קביעתו מתייחסת לנסיבות בהן דובר במי שתואר פרופסור הוענק לו על ידי מוסד אקדמי שאינו בתחום מדינת ישראל, דהיינו בנסיבות הזוהות במדויק לנסיבותיו של המערער, זאת בשונה מטענת המערער כאילו מדובר בנסיבות שונות לחלוטין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

21. נוכח האמור, טוען המשיב כי אין חולק שהמערער עשה שימוש בתואר פרופסור לאורך שנים מבלי שהוסמך לכך, ובעשותו כן הפר את הוראת סעיף 9 לפקודה; ואף לאחר שהמערער התבקש להפסיק לעשות שימוש שלא כדין בתואר, ולאחר שאף התנהל בעניינו הליך בפני לשכת האתיקה בהסתדרות, בחר להמשיך בשלו תוך שהוא נוהג בזלזול כלפי מנכ"ל משרד הבריאות. בהקשר זה מציין המשיב, כי בפסיקה נקבע שהתנהגות שאינה הולמת רופא על פי סעיף 141(1) לפקודה, המהווה עבירת משמעת, כוללת בתוכה מגוון רחב של התנהגויות שאינן תואמות את המצופה והמקובל ביחס לרופא מורשה, ועל כן אין למצוא פגם בהחלטת המשיב להתייחס להתנהגותו זו של המערער כהתנהגות לא הולמת כמשמעו בסעיף 141(1) לפקודה. כך לדוגמא מפנה המשיב לע"א 579/86 ד"ר עמירם פישמן נ' שר הבריאות (7.5.87).
22. כן טוען המשיב כי יש לדחות את טענת המערער בדבר השלכות בג"ץ האקדמיה למוסיקה. לטענתו,
- י"ש מקום להבדיל בין תואר אקדמי ירגילי שאינו קשור במקצוע הרפואה ושערכו אקדמי בלבד, לתואר אקדמי של רופא. כאשר ציבור המטופלים פונה לאדם שמתכנה בתואר ובדרגת פרופסור יש בכך הסתמכות והבנה (ואף הטעייה של הציבור כאשר מדובר בד"ר ולא בפרופסור) שמדובר באדם בעל דרג ומומחיות ברמה גבוה יותר. הציבור מסתמך בקבלת טיפול רפואי בהבנה שלאדם יש מעמד מקצועי גבוה יותר, דבר שבאופן פשוט לא נכון בענייננו, לפיכך יש בהתנהלות זו (מעבר לנסיבות המחמירות של המריית החלטות הערכאות המוסמכות שוב ושוב) הטעיה ואף מרמה. ... וכן בפסקה 153 (עמ' 50 לבג"צ): 'פרופסור' אינו רק דרגה מוסדית-פנימית, זהו גם תואר אקדמי, יפן חיצוני הפונה קבל עם ועולם, בדבר מעמדו במקצועי של הנושא בו, מעיד על מצוינותו האקדמית, ומצדיק החלטת רגולציה על הענקתו. מהאמור לעיל עולה כי אין להתיר את הסדרת השימוש בתואר במשך שלוש שנים כפי שביקש המערער, אלא יש לכבד את החלטת השופט סטרשנוב מיום 8.11.15 לפיה ד"ר פינקלשטיין השתמש בתואר שלא קיבל אישור לשאת השימוש בו. ואף המרה החלטות של רשויות מוסמכות. ועל כן עליו להפסיק מיד את השימוש בתואר זה. החלטה זו הינה סבירה וראויה ובוודאי שאיננה חורגת ממתחם הסבירות."

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

23. אשר לטענת המערער בנוגע ליחסיו העכורים עם פרופ' רכס, טוען המשיב כי לא מאן
2 דהוא כזה או אחר הוא אשר הביא לניהול ההליכים כנגד המערער, אלא התנהגותו והתנהלותו
3 של המערער עצמו, בכך שהחליט לשאת בתואר פרופסור שלא כדין ובניגוד להנחיות המחייבות
4 של לשכת האתיקה. לטענת המשיב, היריבות האישית בין המערער לבין פרופ' רכס אינה
5 רלוונטית כלל ועיקר לדיון ולא השפיעה כלל על הגשת הקובלנה. מעבר לכך סבור המשיב, כי
6 בעוד שהמערער טוען נחרצות כנגד המניעים של ההסתדרות ופרופ' רכס, הדבר לא הפריע לו
7 לטעון בד בבד כי הוא רשאי לעשות שימוש בתואר פרופסור מכוח ההחלטה של הלשכה
8 לאתיקה.
24. אשר לטענותיו של המערער בנוגע למעמדה של ההסתדרות והנחיות האתיות שהיא
9 מוציאה, טוען המשיב כי הגם שמעמדם של כללי האתיקה אינו במעמד דין, הם עדיין מהווים
10 מקור נורמטיבי מחייב כלפי כלל העוסקים במקצוע, בין אם רופא כזה או אחר בוחר להיות
11 חבר בהסתדרות או לא.
25. בהתייחס לטענות המערער על אכיפה בררנית, טוען המשיב כי מדובר בטענה חסרת כל
13 ביסוס. לדברי ב"כ המשיב, המשיב בהחלטתו דן בסוגיה זו בהרחבה ודחה אותה. בנוסף טוען
14 המשיב כי כלל לא עלה בידי המערער להעמיד תשתית ראייתית לטענותיו. כידוע, על הטוען
15 טענת אכיפה בררנית מוטל נטל ראייתי כפול. תחילה עליו לבסס קבוצת שוויון, ובענייננו -
16 רופאים נוספים אשר קיבלו תואר פרופסור בנסיבות דומות; ושנית, עליו לבסס כי האכיפה
17 בענייננו נעשתה באופן בררני. בהתאם לכך, טוען ב"כ המשיב שהמערער לא הציג אף לא מקרה
18 אחד הדומה לשלו.
- 20 לטענת המשיב, מקרהו של המערער הינו אכן חריג, ברם במובן זה שלא היה די בהליכי
21 האתיקה שנקטה ההסתדרות, ועקב התנהגותו של המערער עצמו, אשר לטענת המשיב בחר
22 לשים עצמו מעל הדין ולא לשעות לדרישות שיחדל לעשות שימוש שלא כדין בתואר פרופסור,
23 היה צורך גם לנקוט בהליך משמעותי לפי הוראות הפקודה. לטענת המשיב, בעניינם של רופאים
24 אחרים די היה בהליכים שנקטה ההסתדרות כדי להביא להפסקה בשימוש בתואר שלא כדין;
25 ואילו המערער המשיך להציג עצמו כפרופסור באופן מטעה ובניגוד לדין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

26. באשר לבקשת המערער להימנע מהרשעה, טוען המשיב כי עובדות העבירה הוכחו למעלה מכל ספק ואין כל הצדקה להקל במערער כמבוקש. כן טוען שאין להיענות לבקשת המערער להעניק למערער ארכה של שלוש שנים לאסדרת הפרופסורה בארץ כמקובל, זאת שוב מאחר שאין לאפשר יצירת מצב בו ממשיך המערער לעשות שימוש שלא כדין בתואר כאשר יש בכך כדי לגרום להטעיית הציבור בכל הקשור לפן המקצועי שבמשמעות התואר פרופסור בתחום הרפואה.

7 דיון והכרעה

27. כאמור, הערעור נסוב הן על ממצאי הוועדה וקביעת המשיב בדבר עובדת ביצוע עבירות המשמעת נשוא הקובלנה והן על העונש, לרבות החלטת המשיב על פרסום ההחלטה. בטרם אתייחס לטענות המערער לגופן, אומר כי מן המפורסמות הוא כי בית המשפט אינו נוטה להתערב באמצעי המשמעת שהוטלו במסגרת הדין המשמעתי, אלא אם כן ההחלטה נגועה בפגם היורד לשורשו של ההליך, ויש בו כדי לפגוע בכללי הצדק הטבעי (ראו ע"א 10979/04 ד"ר לאור נ' שר הבריאות, פ"ד נט(6) 363, 357 (2005)). לעניין זה, יפים הם דבריה דלהלן של כב' השופטת מזרחי בעש"א 364/08 תייסיר חמאדה נ' מדינת ישראל- משרד הבריאות (13.02.12):

16 "הלכה היא כי אין ערכאה זו נוטה להתערב באמצעי המשמעתי
17 שנקבע על ידי הגורמים המוסמכים, אף אם הוא סוטה לטעמה
18 במידת-מה לחומרא או לקולא. רק סטייה מהותית לצד זה או אחר,
19 משגה מהותי בשיקול דעת, או הטלת עונש המחטיא באופן ברור
20 וגלוי את מטרתו, יצדיק התערבותו של בימ"ש זה. כך נקבע בעש"א
21 1056/09 מיכאל עופר נ' שר הבריאות 'גדר ההתערבות בהחלטות
22 הניתנות על ידי שר הבריאות בהליכים משמעתיים, הינו מצומצם
23 למדי ומוגבל לאותם המקרים שבהם נפל משגה מהותי בשיקול
24 דעתו."

25 משכך, רק אם בהחלטת המשיב נפל משגה מהותי בשיקול הדעת, והחלטתו חורגת
26 חריגה מהותית ממתחם הסבירות, ימצא בית המשפט לנכון להתערב בהחלטתו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

28. לאחר בחינה של הטיעונים שהובאו לפניי בכתבי הטענות ובדיונים, אבקש להתעכב על שתי סוגיות מרכזיות, העומדות בבסיס הערעור. הראשונה נוגעת לשאלה האם המערער עבר על הוראה כלשהי המאפשרת להעמידו לדין; והשנייה נוגעת לטענת המערער באשר לאכיפה בררנית.
29. האם עבר המערער על הוראה המאפשרת להעמיד אותו בגינה לדין? כדי לבחון שאלה זו אפנה בשנית לסעיף 9 לפקודה, על בסיסה הוגשה הקובלנה כנגד המערער:
- רופא מורשה לא יטול לעצמו כינוי או הגדר המסתברים כרמז שיש לו מעמד או כשירות מקצועיים זולת אלה שיש לו למעשה ושפורטו בבקשה שהגיש לרישיון לעסוק ברפואה או בבקשה אחרת אם רכש אותם לאחר מכן ושהמנהל אישר אותם, ולא ישתמש בכינוי או הגדר כאמור בנוגע לעבודתו המקצועית או לחצרו ולא יציג אותם על חצרו; ואולם רשאי הוא להשתמש בכינוי 'דוקטור'.
- בעניין דנן, המלצת הועדה שהועברה למשיב, ואשר צוטטה לעיל, הניחה כי פעולתו של המערער עת הציג עצמו בתואר פרופסור מבלי שהוענק לו תואר זה על ידי מוסד מוכר בארץ, עומדת בסתירה לסעיף 9 לפקודה. כן ציינה הועדה, כי לו היה נושא המערער בתואר תוך שמירה בכללים שקבעה הלשכה לאתיקה, דהיינו בשורה שמתחת לשמו ובציון שמה של האוניברסיטה שנתנה לו את התואר ובציון השנים בה היה בה פרופסור עמית, לא היה מדובר בהטעיה.
30. כעולה מנוסחו של סעיף 9 האמור, האיסור הקבוע בו יחול על השימוש ב"כינוי או הגדר" כאשר יש בהם בכדי להוות "רמז שיש לו [לרופא - ב.ג.] מעמד או כשירות מקצועיים", אלא אם מתקיימים שני תנאים: ראשית, כי "יש לו למעשה" אותו מעמד או כשירות מקצועיים; ושנית, שאותו מעמד או כשירות מקצועיים "פורטו בבקשה שהגיש לרישיון לעסוק ברפואה או בבקשה אחרת אם רכש אותם לאחר מכן ושהמנהל אישר אותם".
31. בפס"ד שטיירמן, אליו הפנה ב"כ המשיב, נקבע כי התואר פרופסור מהווה "כינוי או הגדר" לעניין הוראות סעיף 9 לפקודה:

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 "סעיף 36 לפקודה [פקודת רופאי השיניים] (נוסח חדש), תשל"ט -
2 1979 ב.ג.] קובע כדלהלן:

3 'מורשה לריפוי שיניים לא יטול לעצמו כינוי או הגדר המסתברים
4 כרמז שיש לו מעמד או כשירות מקצועיים זולת אלה שיש לו למעשה
5 ושפורטו בבקשה שהגיש לרשיון או לתעודת היתר - או בבקשה
6 אחרת אם רכש אותם לאחר מכן - ושהמנהל אישר אותם, ולא
7 ישתמש בכינוי או הגדר כאמור בנוגע לעבודתו המקצועית או
8 לחצריו ולא יציג אותם על חצריו.

9 אגב, הוראה כמעט זהה מצויה בסעיף 9 לפקודת הרופאים [נוסח
10 חדש], התשל"ז-1976. בית משפט זה עמד על כך שיעיקר תכליתו של
11 הסעיף הנדון היא הגנה על האינטרס הציבורי ועל המידע של הציבור
12 בדבר ההשכלה, ההכשרה והרמה המקצועית של רופא השיניים
13 (ע"א 2518/02 ד"ר סמיון נ' שר הבריאות, פסקה 6 (5.1.2003)
14 והאסמכתאות המופיעות שם) ... בעניינינו עולה השאלה האם שימוש
15 שעושה רופא שיניים בתואר 'פרופסור', שהוא בעקרו תואר אקדמי,
16 מהווה 'כינוי או הגדר המסתברים כרמז שיש לו מעמד או כשירות
17 מקצועיים'. לשיטתי, התשובה לשאלה זו חיובית, בראש ובראשונה
18 כיוון שנקודת המבט המכריעה בסוגיה היא נקודת מבטו של הציבור
19 הרחב, ובכללה המשמעות שמייחס הציבור לתואר האמור ומידת
20 השלכתו על תפיסת מקצועיותו ומומחיותו של הרופא העומד בפניו.
21 בהקשר זה ראוי ליתן את הדעת לתמונה המתקבלת מנייר עמדה
22 שפרסמה ההסתדרות הרפואית בישראל ...:

23 'התואר 'פרופסור' (פרופ') הוא תואר אקדמי, הניתן לרופא המלמד
24 או העוסק במחקר במסגרת אוניברסיטאית. אין לתואר זה ולא
25 כלום עם טיפול בחולים. למרות שאנו סמוכים ובטוחים כי הקורא
26 לעצמו 'פרופסור' אכן קיבל תואר זה ביושר, הרי במדינות שונות
27 משמש התואר 'פרופסור' במצבים שונים ולמטרות שונות. הדבר
28 עלול לגרום להטעיית הציבור, בייחוד אם התואר 'פרופסור' ניתן
29 לצורך הוראה לפרקי זמן קצובים באוניברסיטה זרה, או שהתואר
30 'פרופסור' שבו מחזיק האדם אינו בתחום הרפואה. במשך שנים אנו
31 שבים ונתקלים בתלונות מצד הציבור בנושא זה. הציבור הרחב
32 בארץ רואה באדם המחזיק בתואר 'פרופסור' רופא בכיר ומנוסה
33 יותר ומעדיף אותו לעיתים קרובות על פני סתם 'דוקטור'. פועל יוצא
34 מעמדת הציבור הוא שהתואר 'פרופסור' נושא עמו יתרונות
35 כלכליים ברורים וחד-משמעיים. נקל אפוא להבין את רחשי לבו של
36 ציבור, המבקש להיות בטוח שה'פרופסור' שהגיע אליו הוא אכן

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

פרופסור לרפואה על פי הקריטריונים המקובלים בארץ (ימי ייקרא פרופסור) (נייר עמדה של ההסתדרות הרפואית בישראל, 2009)...

נוכח הדברים האמורים, סבורני כי התואר 'פרופסור' הוא בגדר 'כינוי' המסתבר בעיני הציבור למצער כ'רמז' כי לנושא בו יש 'מעמד' מקצועי מסוים (על-פי המונחים שבסעיף 36 לפקודה). מסקנה זו עולה גם מהנוסח המקורי האנגלי של סעיף 36 לפקודה, הוא סעיף 10(3) לפקודת רופאי השיניים, 1945, כדלהלן: (ההדגשה הוספה):

'No person authorized to practice dentistry shall take or use, or fix to, or use in connection with his premises or practice, any title or description reasonably calculated to suggest that he possesses any professional status or qualification other than the status or qualification which he in fact possesses ...'.

גם בנוסח זה מדובר על 'מעמד מקצועי' ולא רק על 'כישורים מקצועיים', ולפיכך נראה שהכוונה אינה רק להגדרה הטכנית-פורמלית של התואר המקצועי גרידא, אלא גם לתיאור של המעמד המקצועי. לא מדובר רק ב'תואר' במובנו המצומצם (title), אלא גם בכל נתון שיש בו משום 'תיאור' של המעמד (סטאטוס) המקצועי (description). זאת ועוד, יש לייחס משמעות לשימוש שעשה המחוקק בשני המונחים הנ"ל, הן כישורים מקצועיים והן מעמד מקצועי, באופן שייקבע שהוראת הסעיף אינה מצומצמת לאיסור שימוש בכינוי שלא משקף את הכישורים המקצועיים, את התואר הרשמי, והיא משתרעת גם על שימוש בכינוי שמתאר שלא כהלכה את מעמדו המקצועי של המורשה לריפוי שיניים, ובכלל זה כינוי אקדמי. נוסח הוראת הפקודה רחב דיו על מנת שהאיסור שבה יחול גם על שימוש בתואר פרופסור שלא אושר על ידי המנהל, והדבר משתלב לטעמי עם המטרה העומדת ביסוד ההוראה - מניעת הטעייה של הציבור. המצרף לשמו תואר פרופסור, אף אם מדובר בתואר אקדמי ולא מקצועי, מאדיר את מעמדו המקצועי ומצביע ולו על קיומה של אפשרות (ודי בכך, שהרי נאמר בסעיף 'המסתברים כרמז') שהמעמד המקצועי שיש לו רם יותר לעומת מי שאינו נושא בתואר זה.

על כן, על מנת שניתן יהיה לפקח כראוי על השימוש שנעשה בתואר האמור, מתחייב, בהתאם להוראת סעיף 36 לפקודה, שתוגש בקשה למנהל הכללי של משרד הבריאות, הוא 'המנהל' כהגדרתו בסעיף 1 לפקודה. ללא אישורו של המנהל, אין בידי מורשה לריפוי שיניים

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינוקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 להציג עצמו כי פרופסור במסגרת עבודתו. בקביעתי זו אינני מניח
- 2 בהכרח כי המנהל, או מי מטעמו, יכריע לבדו מיהו הזכאי להיקרא
- 3 'פרופסור' מבחינה מהותית, ובאילו תנאים, שכן לשם כך ביכולתו
- 4 (או אולי אף מחובתו) להיוועץ בגורמים רלבנטיים, כדוגמת המועצה
- 5 להשכלה גבוהה או האיגוד המקצועי, ולקבוע נהלים ברורים. אולם,
- 6 בהתאם לסעיף הנדון, המנהל הוא הגורם המפקח על השימוש
- 7 הנעשה בתואר האמור במסגרת עיסוקו של מורשה לריפוי שיניים.
- 8 מדברים אלה עולה בבירור כי התואר 'פרופסור' בהקשר של מקצועות הרפואה הינו אכן
- 9 'כינוי או הגדר' לצורך יישום סעיף 36 לפקודת רופאי השיניים וכן לצורך יישום סעיף 9 לפקודת
- 10 הרופאים, ועל כן, אסור לעשות שימוש בתואר האמור ללא אישורו של המנהל הכללי של משרד
- 11 הבריאות.
- 12 32. בהתייחסו לפס"ד זה טוען המערער כי מדובר במקרה אשר שונה בנסיבותיו באופן
- 13 קיצוני מענייננו וכי לא ניתן להקיש ממנו. לטענתו, בפס"ד שטיירמן מדובר היה ברופא שיניים
- 14 שעשה שימוש בתואר פרופסור זמני שקיבל מאוניברסיטת בוקרשט, עת לימד בה במשך
- 15 סמסטר אחד בלבד. כמו כן, מציין המערער כי ד"ר שטיירמן לא היה בעל תואר Ph.D. כך
- 16 שמלכתחילה הוא כלל אינו זכאי לקבל תואר פרופסור בישראל. לעומת זאת, המערער הינו
- 17 בעל תואר Ph.D. ו-M.D. ונושא בתואר פרופסור ע"פ מינוי אשר התחדש במשך עשר שנים
- 18 רצופות, כחבר סגל בביה"ס לרפואה באוניברסיטת ונדרבליט, הנמנית על עשרים
- 19 האוניברסיטאות הטובות בעולם, ואשר עמה הוא מצוי בקשרים מקצועיים יומיומיים. בנוסף
- 20 לכך טוען המערער, כי אמנם בית המשפט העליון התייחס והתבסס על נייר העמדה של הרי"י,
- 21 אולם הוא לא קבע דבר ביחס למעמדו ואין מדובר בדבר חקיקה מחייב כביכול.
- 22 33. כן טוען המערער כי ההנחיות המופיעות בפס"ד שטיירמן אינן ישימות כלל. לפי הסעיף
- 23 האחרון שצוטט לעיל מהחלטת בית המשפט העליון עולה כי יש להגיש למנהל משרד הבריאות
- 24 בקשה על מנת לבחון אם רשאי אותו רופא לשאת בתואר פרופסור אם לאו. לטענת המערער,
- 25 הלכה למעשה אין שום כללים או נהלים של משרד הבריאות בנושא זה ואין כל יישום של
- 26 הנחיות אלו בפועל.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 מינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

34. אודה, כי טענות אלו של המערער הינן תמוהות בעיני. עיון בפסק דינו של בית המשפט
העליון אינו מותיר מקום לספק כי פרט למקרה בו מוענק תואר פרופסור על ידי מוסד
אוניברסיטאי מוכר בארץ קרי, הענקת התואר על ידי מכללה בארץ או כל מוסד אקדמי
בחו"ל - הסמכות לקבוע מי רשאי לשאת בתואר פרופסור נתונה בידי משרד הבריאות, אשר
תפקידו לפקח על כך ולקבוע נהלים ברורים. כמו כן, אין כל משמעות רלוונטית לטענת המערער
כי נסיבותיו שונות מאלו שנידונו בפס"ד שטיירמן, בשל יוקרת המוסד ממנו קיבל את התואר,
או היותו בעל תואר Ph.D. מבלי לזלזל חלילה באיכות התארים הנ"ל, כלל לא ברור אילו
השלכות יש לעובדות אלו במסגרת הליך זה, ומדוע יש בטענותיו כדי לאבחן את מצבו מן
הנסיבות שתוארו בפסק הדין האמור. הכלל שנקבע בפס"ד שטיירמן הינו פשוט וחד-משמעי:
התואר "פרופסור" הינו "כינוי או הגדר" לצורך החלת הוראות סעיף 9 לפקודה, ועל כן,
השימוש בתואר האמור, כאשר הוענק לרופא במוסד אקדמי כלשהו מחוץ לישראל, הינו אסור
כל עוד לא קיבל לכך אישור של המנהל הכללי של משרד הבריאות. הפקודה אינה עושה כל
הבחנה בין המוסדות האקדמיים השונים בעולם המעניקים את התואר, ומעמדם ויוקרתם כלל
אינם רלוונטיים בהחלת האיסור. אמנם, כפי שמציין בית המשפט, בגיבוש הנהלים אשר
באמצעותם תתקבל כל החלטה האם לאשר את השימוש בתואר בישראל, ייועץ המנהל
בגורמים המקצועיים הרלוונטיים, וסביר להניח כי מעמדו ויוקרתו של המוסד בחו"ל אשר
העניק את התואר יהווה שיקול משמעותי בהחלטתו; וככל שלמערער השגות בדבר הטעמים
בגינם יש להכיר בתואר זה גם בישראל, מקומם להישמע במסגרת בקשה אותה הוא רשאי
להגיש למנהל הממונה במשרד הבריאות. כמו כן, אם יסרב המנהל להיענות בחיוב לבקשת
האישור שתוגש, ולסברתו של הנושא בתואר לא ניתן המשקל הראוי לשיקולים האמורים,
פתוחה בפניו הדרך להעמיד את החלטתו המנהלי של המנהל לביקורת שיפוטית. ברם, אין
בשיקולים הללו כדי להחריג בדרך כלשהי מהחלת האיסור על השימוש בתואר "פרופסור" כל
עוד שלא התקבל אישורו של המנהל. בענייננו, בדומה לפס"ד שטיירמן, מדובר בתואר
"פרופסור" שלא ניתן בישראל ולא קיבל הכרה רשמית ממי שהוסמך לכך. בנסיבות שתוארו,
ובהקשר הדיוני בו אנו נמצאים, אין אפוא כל משמעות למעמדו של המוסד אשר העניק את
התואר או מה הם סיכוייו של המערער לקבל הכרה זו בישראל, כאשר התוצאה היא זהה,
והיא שבפועל, המערער לא קיבל את אותה הכרה, ולמרות זאת השתמש בתואר.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

35. העובדה שאין אישור של מנכ"ל משרד הבריאות הינה עובדה נתונה, והיא אשר עומדת בבסיס החלטת המשיב; ובניגוד לטענת המערער, התבססותה של הועדה בהמלצתה על פס"ד שטיירמן וודאי הייתה במקום.
36. גם אם אקבל את הטענה כי אין מעמד מחייב להחלטות של הר"י, הרי שבית המשפט העליון בפס"ד שטיירמן אמר את דברו באשר לפרשנות הפקודה, תוך שהתייחס גם לעמדת הר"י בשאלה הנדונה, ודי בכך כדי לבסס באופן מחייב את האיסור החל בעניינו של המערער. כאמור לעיל, הקובלנה הוגשה כנגד המערער בגין העבירה על הוראות הפקודה ולא על הוראות הר"י. הדברים ברורים שעה שהמערער קיבל מכתב מפורש ממנכ"ל משרד הבריאות על כך. כך או כך, מקובל עלי כי ניתן ללמוד מהנחיות הלשכה מהם הנורמות המחייבות וסטנדרטים מקובלים כפי שעשה בית המשפט בפס"ד שטיירמן - וברי כי מותר למשרד הבריאות להישען על הנחיות אלו בבחינת התנהגות ראויה של רופא. יש לציין כי איגוד מקצועי אינו גוף חסר תוקף ואינו עובד במנותק ממשרד הבריאות. בהקשר זה יצוין, למשל, כי בוועדה הנותנת את המלצתה למשיב יושב גם כן נציג של הר"י. אף אם בחר המערער להפסיק להשתייך לאיגוד, אין זה אומר כי הוא פטור מהתנהגות ראויה של רופא וכי כללי האתיקה שנבחנים בלשכת האתיקה של ההסתדרות אינם תקפים לגביו. אמנם אין ביכולתה של ההסתדרות להעמיד את המערער לדין אם הוא אינו משתייך אליה, אך אין כל מניעה שמשרד הבריאות יסתמך על הנחיות אלו בבחינת התנהגותו של הנקבל.
37. טוען המערער כי ההוראות המצויות בסעיף 9 הן אות מתה ואין בפועל כל הליך מסודר במשרד הבריאות לבחינת בקשות להכרה בתארי פרופסורה שניתנו מחוץ לישראל. טענות אלו הושמעו בפני הוועדה, ולעניין זה הוגש מכתבו של ד"ר אמיר שנון, מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות. במכתבו מציין ד"ר שנון כי למשרד הבריאות קיימת סמכות מקבילה למוסדות להשכלה גבוהה בישראל להכיר בתארי פרופסור שניתנו בחו"ל. כן הוא כותב, כי במסגרת עבודתו הוגשו אליו מספר בקשות לעשות שימוש בתארים שניתנו בחו"ל והוא התיר זאת להם תוך ציון המקום ממנו ניתן התואר ובהתאם לקביעות שנקבעו על ידי ההסתדרות, לפיהן יש להקדים לתואר את המילה ד"ר ולציין את השנים בהן ניתן התואר.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 29686-11-15 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

38. יצוין, כי ד"ר שנון לא העיד במסגרת ההליך והוגש רק מכתבו; ובהקשר זה טוען המערער כי לא התקיים הליך הוגן, מאחר שלא ניתנה לו האפשרות לחקור את ד"ר שנון בחקירה נגדית.
39. מכל מקום, נראה כי קיים באופן עקרוני הליך שכזה במשרד הבריאות, אם כי לא ברור מה היקפו ואם אכן קיימים נהלים וכללים ברורים בעניין. ייתכן כי לא היה בכך צורך משמעותי עד כה, מאחר שההסתדרות היא שהוציאה את ההנחיות בעניין ונקטה בהליכים משלה כנגד רופאים, כך שהסוגיה לא הגיעה לפתחו של משרד הבריאות. כמו כן, ייתכן כי פסיקת בית המשפט העליון בעניין הבהירה סוגיה זו וחידדה את הצורך שיש בפיקוח של משרד הבריאות הלכה למעשה. על כל פנים, סבורני כי אין לכך השלכות מעשיות בנסיבות דנן; העובדה היא כי המערער נשא בתואר באופן שאינו מוסכם על משרד הבריאות, בניגוד להוראת סעיף 9 לפקודה, ואף לאחר שמשרד הבריאות פנה אליו בעניין זה הוא סירב להפסיק לעשות כן.
40. מכל העולה לעיל נראה, כי צדק המשיב באימוץ המלצת הוועדה, בכך שהמערער עבר על הוראות סעיף 9 לפקודה עת נשא את התואר פרופסור מבלי שהתואר ניתן לו על ידי מוסד אקדמי בארץ ומבלי שקיבל לכך הכרה רשמית של משרד הבריאות; וכן, כאמור, לאור התנהגות המערער סביב כל הסוגיה, לרבות העובדה כי הפסיק חד-צדדית לעמוד בהתחייבות שנתן לוועדת האתיקה של הר"י בהסכמה כי יציין את התואר פרופסור רק בשורה שנייה, יחד עם פירוט המוסד שהעניק לו את התואר בחו"ל ובאלו שנים; וללא שיפנה להר"י לתיקון או שינוי בהסדר עליו הוסכם, הפסיק על דעת עצמו לעמוד בהתחייבותו המפורשת. גם לאחר שהפנה אליו מנכ"ל משרד הבריאות, המערער סירב להפסיק ולשאת בתואר זה, לפחות עד לבירור משפטי סופי של תוקף ההתראה והמסקנה המשפטית הגלומה בה. לא זו אף זו, בתגובתו למנכ"ל דרש, בין היתר, את התנצלותו תוך 14 ימים, ואף איים כי יתבע אותו, וכן טען כי על המנכ"ל עצמו לבחון את האופן בו הוא עושה שימוש בתואר פרופסור. מעשים ומחדלים אלה של המערער הפרת התחייבות, סירוב שיתוף פעולה לבירור עניינו מול משרד הבריאות ואף התנסחות המתואר לעיל בתגובתו למנכ"ל - אינם ראויים כלל לרופא, ובצדק התייחסו הוועדה והמערער גם אליהם במסגרת מסקנותיהם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

41. בהקשר זה חשוב להדגיש כי אין מדובר בפרשנות דווקנית להוראות הפקודה בגינה הוחלט להעמיד את המערער לדין. כפי שעולה מפסיקת בית המשפט העליון, לשימוש בתואר פרופסור בקרב הקהילה הרפואית ובעיני הציבור, יש משמעות ברורה של מעמד מקצועי ברמה גבוהה. השימוש בתואר בניגוד להוראות משרד הבריאות מהווה הטעיה של הציבור, יהא התואר מאיזו אוניברסיטה אשר תהא. ודוק: אין בדבריי אלה כדי הבעת דעה כלשהי באשר לרמה הגבוהה הנטענת של אוניברסיטת ונדרבילט, אשר העניק למערער את תואר פרופסור, וכן איני מביע כל דעה באשר לכישוריו של המערער ומידת היותו ראוי לתואר פרופסור, כאשר ניסיונו ומומחיותו של המערער הולכים לפניו שנים רבות. הנקודה המרכזית בהליך דן, אשר למרבה הצער נמנע המערער מלהפנים, הינה, כמפורט לעיל, כי עשיית שימוש בתואר ללא האישורים המתחייבים על פי החוק, הפרת המערער של התחייבות שקיבל הוא על עצמו בהסכמה, צורת ההתנסחות שבתגובתו להתראת מנכ"ל משרד הבריאות, וכן המשך השימוש בתואר אף לאחר שהחלו הליכים נגדו, לאחר שהועדה הוציאה את ממצאיה, ואף לאחר שהמשיב נתן את פסק דינו, כל אלה ביחד ואף לחוד מהווים התנהגות אשר אינה הולמת את הסטנדרטים הבסיסיים המצופים מרופא בישראל.

42. הסוגיה השנייה עליה אבקש להתעכב, היא הטענה אותה העלה המערער להגנה מן הצדק עקב אכיפה בררנית. המערער טוען כי מדובר למעשה בפעם הראשונה בה מעמידים אדם לדין בגין "עבירה" זו. לדידו, הוא הניח בפני הוועדה תשתית ראייתית לקיומה של אכיפה בררנית על רקע התנכלות אישית.

43. בדבריו דלהלן התייחס המשיב בהחלטתו לטענה זו של המערער:

הועדה דחתה גם את טענתו של הנקבל ליהגנה מן הצדק, כאשר לטענתו מדובר באכיפה בררנית עקב רדיפה אישית שלו מצד יו"ר ועדת האתיקה, פרופ' אבינועם רכס, ויש כאן אפליה אל מול שאר רופאי ישראל. הועדה קבעה בדו"ח שהגישה, כי אין כל יסוד להנחה שהקובלנה הוגשה נגד הנקבל משיקולים זרים, או להשגת מטרה פסולה, כטענתו. הועדה קובעת לאמור:

'השיקולים שהיו ביסוד העמדתו של הנקבל לדין היו שיקולים ענייניים בלבד, ללא כל כוונה להפלותו לדעה... גם לא מצאנו

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 כל יסוד לטענה כי הנקבל נרדף ע"י פרופ' רכס משום סכסוך
2 אישי...

3 ייאמר כבר עתה, כי טענתו זו של הנקבל תמוהה בעיניי, לאחר שהוא
4 זה שסירב בתוקף למלא אחר הנחיות והוראות לשכת האתיקה
5 ומנכ"ל משרד הבריאות, ולמעשה לא הותיר לגורמי אכיפת החוק
6 כל ברירה, אלא להגיש נגדו קובלנה, נוכח סרבנותו ועיקשותו.

7 44. כאמור, ב"כ המשיב טוען כי המערער לא העמיד כל תשתית ראיתית לקיומה של אכיפה
8 בררנית, ולא הציג אף מקרה בו רופא מורשה נהג כמוהו כאשר נשא באופן מטעה בתואר פרופ'
9 שנרכש בחו"ל ולא הוכר בישראל, וחרף כך לא נוהל נגדו הליך. בהקשר זה מפנה ב"כ המשיב
10 למכתבים שונים מטעם ההסתדרות שנשלחו לאורך השנים לרופאים שונים שעשו שימוש שלא
11 כדין בתואר פרופסור. מכתבים אלו הוצגו במסגרת ההליך בוועדה, בעדותו של פרופ' רכס.

12 45. אמנם, המקרה של המערער הוא כן חריג בכך שננקט הליך משמעתי לפי הוראות
13 הפקודה ומשרד הבריאות הוא שהעמידו לדין; ברם, הדבר נעשה לאחר שהמערער סירב
14 להמשיך קבל על עצמו את ההסדר אליו הגיע עם לשכת האתיקה של ההסתדרות. כאמור,
15 לאחר הסירוב של המערער פנה אליו מנכ"ל משרד הבריאות וגם אז סירב וענה בצורה לא
16 מנומסת ולא מקצועית. התנהלותו זו של המערער היא שהביאה לבסוף להליך החריג ולצורך
17 של משרד הבריאות להגיש נגדו קובלנה. בהקשר זה צודק המשיב בקבעו כי התנהלותו של
18 המערער היא שהביאה לפתיחה בהליך. על כן, אף אם צודק המערער כי מדובר בהליך חריג,
19 הרי שהוא נובע מהתנהלותו שלו וטענת האכיפה הבררנית היא חסרת כל ביסוס.

20 46. טענותיו של המערער בעניין יריבות אישית שלו עם פרופ' רכס אשר הובילו להגשת
21 התלונה מלכתחילה, נדחו על ידי המשיב. כערכאת ערעור, אין באפשרותי לבחון טענות אלו
22 לגופן, אולם אודה כי נראה שיריבות אישית בין המערער לבין פרופ' רכס וודאי נמצאת מתחת
23 לפני השטח בהתנהלותו של המערער ושל פרופ' רכס בהליך זה, כאשר מעדותו עולה כי הוא
24 שיזם את הפנייה למנכ"ל משרד הבריאות. חרף זאת, נדמה כי היריבות האישית בין השניים
25 אינה פוגעת בכשרות ההחלטה של משרד הבריאות להחליט להגיש נגדו קובלנה כפי שקבע
26 המשיב, אשר מבוסס היטב, כמפורט לעיל, בהוראות החוק.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

47. לסיכומי של עניין, נראה כי אין מקום להתערב בדחיית המשיב של טענת אכיפה בררנית.
התנהלותו והתעקשותו של המערער בעניין זה היא שהביאה לתוצאת ההליך, ויושם אל לב, כי
אף בכתבי הטענות שהגיש המערער למותב זה, נעשה שימוש בתואר פרופ' כמקדים לשמו.
סבורני כי אילו מסכים היה המערער, אף בשלב זה, להפסיק ולשאת התואר בניגוד להוראות
הפקודה ובניגוד לעמדת משרד הבריאות, ניתן היה שלא היינו נאלצים לפסוק בעניינו לפי שורת
הדין.
48. בנסיבות אלו אני קובע כי החלטתו של המשיב לאמץ את ממצאי הוועדה באשר לביצוע
העבירה המיוחסת למערער הינה סבירה, ניתנה בשיקול דעת ולא מצאתי כי יש מקום להתערב
בה.
49. כמפורט לעיל, המערער מבקש מבית המשפט כי במידה ויימצא שיש לייחס לו את
העבירה בה הואשם, יימנע בית המשפט מלאשר את "הרשעתו", ויסתפק בקביעה כי המערער
אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו בקובלנה. מעבר לעובדה אשר מדגיש ב"כ המשיב, כי
הוכח מעל לכל ספק כי המערער אכן ביצע את העבירה המיוחסת לו וכי על כן אין עילה להימנע
מהרשעתו, אציין כי לסברתי, אין כלל מקום להיזקק לבקשה כיון שבהליכי משמעת לפי
פקודת הרופאים אין כלל החלטה נפרדת ועצמאית ל"הרשעת" הנקבל, המלווה ברישום ככזה
במרשם כלשהו, כפי שקיים בהליכים פליליים (ראו, סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי; סעיף
1(א)(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969; סעיף 71א(ב) לחוק העונשין); והעובדה
היא כי בהחלטת המשיב, נקבע כי הינו מקבל את המלצת הוועדה ומטיל על המערער את
הסנקציה של התלייה לחודש ימים, ללא שיצהיר על הרשעת הנקבל. זאת יש ללמוד מן העובדה
כי בסעיף 41 לפקודה נקבע רק שאם נמצא כי הנקבל "עשה" אחת מן המעשים המפורטים
בסעיף האמור (אשר בהקשר של ההליך המשמעתי כלל אינם מוגדרים בפקודה כ"עבירות"),
בסמכותו של השר להטיל על הנקבל סנקציה, לפי שיקול דעתו, מבין הסנקציות המנויות
בפקודה ("ראה השר, על יסוד קובלנה של המנהל או של אדם שנפגע, כי רופא מורשה עשה
אחת מאלה, רשאי הוא, בצו חתום בידו, לבטל את הרשיון של הרופא או להורות שהרשיון
יותלה לתקופה שקבע בצו, או לתת לרופא נזיפה או התראה"). אי לכך, ככל שנעשה שימוש
בהמלצות הוועדה ובהחלטות השר בהליכים לפי סעיף 41 האמור במונח "הרשעה" או "הכרעת
דין", אין בכך אלא שימוש במונחים שמשמעם קביעה שהנקבל ביצע את המעשים המיוחסים

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 לו בקובלנה, הא ותו לא; ועל כן, אין מקום להפרדה בין "ההרשעה" בהקשר של ההליך
2 המשמעתי, לבין הממצא כי בוצעו העבירות שיוחסו לנקבל בקובלנה.

3 אמצעי הענישה שהוטל

4 50. ב"כ המערער מדגיש כי מדובר בפעם הראשונה בה רופא מועמד לדין בגין עבירה זו
5 ומשכך לא ניתן להשוות את העונש שהוטל לענישה הנוהגת במקרים דומים. יחד עם זאת, הוא
6 מבקש להסב את תשומת הלב לכך שעונש של חודש אינו עונש קל כלל בנסיבות העניין. ב"כ
7 המערער מפנה לשורה של החלטות בהן ניתן עונש באותו היקף ואף פחות כאשר אין חולק
8 שמדובר בנסיבות חמורות בהרבה מאלו שלפנינו. בהקשר זה צוינו החלטות בהן נגזר עונש הנע
9 בין 10 ימים לחודשיים בגין הליכים שהתקיימו במקביל להרשעות בפלילים, עבירות הונאה
10 וזיוף במסגרת פעילותם המקצועית וכיוצא באלה.

11 51. כמפורט לעיל, המשיב אמנם אימץ את המלצת הוועדה להטיל על המערער סנקציה של
12 התלייה לחודש ימים, ברם לסברתו, הסנקציה הינה קל במיוחד, וניתן היה אף להחמיר עם
13 המערער מעבר לעונש עליו הומלץ. דעתי כדעתו בשאלה זו. מעשיו של המערער – לא רק עצם
14 השימוש בתואר פרופסור שלא כדין אלא צורת התנהגותו של המערער לכל אורך הדרך, לרבות
15 הפרת התחייבות שקיבל על עצמו בהסכמה מול ההסתדרות הרפואית והתייחסותו להתראת
16 מנכ"ל משרד הבריאות כמפורט לעיל – כל אלה במצטבר מצביעים על התנהגות מתמשכת לא
17 ראויה המחייבת סנקציה הולמת.

18 52. על בסיס כל האמור, סבורני כי תקופת התלייה של חודש אינה מחמירה יתר על המידה
19 והיא מביאה לידי ביטוי את מידת החומרה שבה יש להתייחס להתנהגותו של המערער בכל
20 הפרשה המצערת נשוא ההליך דנן. אי לכך, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטתו של
21 המשיב להורות על התליית רישיונו של המערער לחודש ימים.

22 53. ויוער, כי לא מצאתי ממש בטענתו של המערער שיש ללמוד מבג"ץ האקדמיה למוסיקה
23 שיש להימנע מהטלת עונש על המערער ולהיעתר לבקשתו לארכה של שלוש שנים לאסדרת
24 הפרופסורה בישראל. בג"ץ האקדמיה למוסיקה כלל אינו עוסק במקרה של נקבל המבקש
25 הכרה בפרופסורה שהוענקה לו על ידי מוסד אקדמי בחו"ל. במוקד בג"ץ האמור שאלת
26 התערבות המלי"ג במינוי פרופסורים במוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 (מכללות), באמצעות ועדות המינויים העליונות של המל"ג, כאשר העותר ועדת ארגון הסגל
2 האקדמי הבכיר באקדמיה למוסיקה דרש לפזר את ועדות המינויים העליונות וליתן למוסדות
3 להשכלה גבוהה כולם, מכללות ואוניברסיטאות כאחד, אוטונומיה במינוי פרופסורים. בפסק
4 דינו קבע בג"ץ כי הפרופסורה הינה לא רק "דרגה", שבסמכות כל מוסד לקבוע מול סגל
5 ההוראה, אלא אף "תואר", אשר בגין כך באה בגדר הסמכויות הרגולטוריות המוענקות למל"ג
6 בחוק. בהקשר זה, כאשר ביקש בית המשפט ללמוד על אופייה של פרופסורה לא רק כדרגה
7 אלא אף כתואר אקדמי, מציין בית המשפט כדלקמן:

8 "93. יתרה מזאת. אחד המאפיינים הבולטים של הפרופסורה הוא
9 העובדה כי אנשי הסגל להם היא הוענקה נוהגים להצמידה לשמם
10 בהציגם את עצמם, בעל-פה או בכתב, ולא רק בתוככי המוסד
11 האקדמי אלא אף מחוצה לו, לרבות בהקשרים שאינם אקדמיים.
12 מאפיין זה מחזק את המסקנה בדבר קיומו של 'פן חיצוני'
13 לפרופסורה, המצדיק את סיווגה כדרגה וכתואר גם יחד.
14 94. הנטייה לראות בפרופסורה תואר באה לידי ביטוי בכמה
15 מהחלטות המל"ג. כך למשל, נראה כי ככל שהדבר נוגע למל"ג,
16 כאשר מי שמונה לפרופסור חברי או לפרופסור מן המניין עוזב את
17 המוסד שבו כיהן, ואשר יזם את הענקת הפרופסורה, אותו אדם
18 ממשיך לשאת את הפרופסורה בצקלונו. ביטוי לגישה זו, אשר
19 מתיישבת עם סיווג הפרופסורה כתואר המוענק על יסוד
20 קריטריונים אקדמיים, ניתן למצוא בהחלטות המל"ג הקובעות כי
21 מכללה החפצה לאשר מינויו לפרופסור של חבר סגל שהחזיק
22 בפרופסורה במוסד אחר, יכולה לעשות כן מבלי להיזקק לאישורן
23 של ועדות המינויים העליונות (החלטה מס' 918/12 של המל"ג מיום
24 28.10.2014); וכי מי שמונה לפרופסור במכללה, והעסקתו במוסד
25 הסתיימה, יכול, ככל שהדבר תלוי במל"ג, להמשיך לשאת בתואר
26 (החלטה מס' 917/12 של המל"ג מיום 28.10.2014)."

27 54. אין ספק כי בדברים אלה התכוון בית המשפט למקרים בהם הוענק תואר פרופסור
28 במקור על ידי מוסד אקדמי מוכר בישראל, או אז, "אותו אדם ממשיך לשאת את הפרופסורה
29 בצקלונו"; ומסקנתי זו מתחזקת מעיון בהחלטות 917/12 ו-918/12 של המל"ג, אליהן מפנה
30 בית המשפט, מהן עולה במפורש כי המדובר במוסד מוכר. אי לכך, הרי אין דבר וחצי דבר בין
31 קביעה זו של בג"ץ לבין מקרה בו הוענק התואר על ידי מוסד אקדמאי כלשהו בחו"ל, או אז

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 מדובר בתואר אשר מעולם לא נבחן על ידי הגורמים הרלוונטיים בארץ. למקרים אלה
2 מתאימים במיוחד דברי בג"ץ דלהלן שבהמשך פסק דינו:

3 "101. ... לשיטתי, קיומו של 'פן חיצוני', אותה הכרה כלפי כולי
4 עלמא הגלומה בתארים, והמלווה בהקשר תודעתי מסוים בקרב
5 הציבור, היא אשר עומדת ביסוד הרגולציה שהחיל המחוקק על
6 הענקתם רגולציה המתבטאת בהקניית סמכות למלי"ג להסמך
7 רק אותם מוסדות שהיא מצאה ראויים לכך להענקת תואר מסוים
8 (כאשר ברור כי הסטנדרטים שבהם צריכים המוסדות לעמוד
9 משתנים בין תואר אחד למשנהו), וכן גם לפקח על הענקתו. תכליתן
10 של סמכויות אלה היא לוודא כי מוסד המעניק תואר מוכר עומד
11 בסטנדרטים אקדמיים מסוימים. זאת, מתוך הנחה כי יש בכך כדי
12 להבטיח כי התואר עצמו יוענק רק למי שראוי לו, ולמנוע את זילותו.
13 מטבע הדברים, ככל שמדובר בתואר 'בכיר' יותר, נודעת לכך
14 חשיבות רבה יותר. אע"פ, כי סמכויות אלה ניתנות למלי"ג חרף
15 החופש האקדמי הנתון למוסדות בקביעת תכנית הלימודים לאותו
16 תואר. משראינו כי 'פן חיצוני' כאמור קיים אף בפרופסורה, סבורני
17 כי קיימת הצדקה להחלת רגולציה על הענקתה. מסקנה זו מקבלת
18 משנה תוקף נוכח העובדה כי הפרופסורה נועדה לבטא הכרה
19 במצוינות יוצאת דופן עובדה שיש בה כדי לחזק את הצורך
20 במניעת זילותה."

21 ואם כך נאמר בגדרם של תוארי פרופסור בכלל, הרי שבתחום הרפואה חלים הם בבחינת
22 קל וחומר, לאור המשמעות המיוחדת לתואר פרופסור בעיני הציבור בתחום הרפואה במיוחד.

23 55. אי לכך, נחה דעתי כי "צמידות" הפרופסורה לאדם המביא את התואר מחו"ל נתונה
24 לסמכותו של גורמי הפיקוח הקבועים בחוק, ולא ניתנת "אורך נשימה" כלשהו להמשך
25 השימוש התואר פרופסור מחו"ל גם בארץ עד לאסדרת הפרופסורה בישראל, אלא אם נעשה
26 בתיאום עם הגורם המפקח ובהתאם לתנאים המוטלים על השימוש בתואר. קביעה זו עולה
27 גם מעיון מכתבו של ד"ר אמיר שנון, מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות,
28 אליו התייחסתי לעיל.

29 56. כאמור לעיל, המערער ביקש בקשה נוספת, כי יינתן צו לאיסור פרסום לפרטי המערער,
30 וזאת עקב הנזק החמור שייגרם למוניטין שלו בקהילייה הרפואית ובציבור כולו, מוניטין

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 שהשקיע בבנייתו ובטיפוחו כל שנותיו המקצועיות, אם תפורסם החלטת המשיב ופסק דינו
2 של בית המשפט תוך ציון שמו ופרטיו של המערער. לטענת ב"כ המערער, משמעות הנזק
3 החמור האמור שייגרם מפרסום שמו של המערער הינה כי מדובר בסנקציה נוספת המוטלת
4 על המערער מעצם הפרסום, וככזה יהווה חריגה מסמכותו של השר, המוסמך להטיל רק את
5 הסנקציות המפורטות בסעיף 41 לפקודה. בתמיכה לטענתו זו מפנה ב"כ המערער לסעיף 46
6 לחוק הפסיכולוגים, בו אנו מוצאים הוראה מפורשת כי על השר להעמיד החלטות משמעת
7 סופיות לעיונו של הציבור, תוך פרסום שמו של הנקבל ועילום שם המטופל; בעוד שבפקודת
8 הרופאים אין כל הוראה מקבילה לפרסום החלטות משמעת המתקבלות נגד רופאים. לטענת
9 ב"כ המערער, ללא הוראה המתירה את פרסום ההחלטות האמורות, יחול איסור לעשות כן,
10 ולטענתו, "הדברים קל וחומר מאחר שמדובר בהליך חסוי שכולו התנהל בדלתיים סגורות
11 (והועדה הנכבדה אף הביעה את מורת רוחה על פרסום הדברים בסעיף 14 להחלטתה מיום
12 25.10.2015)".
- 13 57. בתגובתו טען ב"כ המשיב כי אין הצדקה להחרגת המקרה דנן מכל הליכי המשמעת
14 המתקיימים נגד רופאים, בהם מתפרסמים מלוא פרטיהם של הנקבלים, וכי בקשת המערער
15 כבר נדחתה גם על ידי הוועדה וגם על ידי המשיב; ובמקרה דנן, מצא המשיב כי קיימת חשיבות
16 מיוחדת לפרסום החלטתו על כל פרטיו, לציבור הרופאים וכן לציבור הכללי, "וזאת למנוע
17 הטעיית הציבור". לטענת ב"כ המשיב, החלטות משרד הבריאות בענייני משמעת (להוציא
18 החלטות בענייני פסיכולוגים) מפורסמות ואינן חסויות, וזאת, לדבריו, "לנוכח זכות הציבור
19 לדעת ולהיות חשוף למידעים אלה, ובפרט מידע מסוג זה, וכן על מנת לממש את תכלית ההליך
20 והרתעת ציבור הרופאים שלא להשתמש בתואר שלא הוכר, והן על מנת שלא לפגוע באמון
21 הציבור - שרשאי להיות חשוף למידע כזה, כאשר המערער היה והינו בעמדה בעלת השפעה
22 כלפי ציבור החולים".
- 23 58. לא מצאתי בסוגיה זו כל עילה למניעת פרסום החלטת המשיב כפי שנהוג בכל הליכי
24 המשמעת המתנהלים נגד רופאים בישראל. אמנם, אין ספק כי פרסום שמו של המערער
25 בהקשר הנדון עלול לפגוע במוניטין שלו המקצועיים, ברם אין לראות בכך "סנקציה" נפרדת
26 ועצמאית, אלא תוצאה הנלווית מעצם טבעה לכל החלטה המתקבלת נגד אדם ואשר בה
27 ביקורת באשר להתנהגותו המקצועית. בהקשר זה יצוין, כי כבר נפסק לא אחת כי השיקול
28 המרכזי בהליכים המשמעתיים הינו השיקול של הגנה על האינטרס הציבורי, בשמירה על

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינוקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 רמתו, כבודו, תדמיתו הראויה ותפקודו הראוי של מקצוע הרפואה, מניעת הישנות עבירות
- 2 משמעת, ואמון הציבור ברופאים, כך שהשיקולים הספציפיים הנוגעים לנקבל הם משניים,
- 3 אם בכלל יש לשקלם (ראו, לדוגמא, ע"א 10979/04 ד"ר לאור נ' שר הבריאות, פ"ד נט(6) 357
- 4 (2005).
- 5 59. כן אציין, כי אין לטעמי ללמוד מהעדר הוראה בפקודת הרופאים באשר לפרסום
- 6 החלטות משמעת, כפי שיש למצוא בחוק הפסיכולוגים, מעין "הסדר שלילי" כטענת המערער.
- 7 לסברתי, ההיפך הוא הנכון, ובהעדר הוראה מפורשת האוסרת פרסום של הליך משפטי כלשהו,
- 8 לא יחול איסור כלשהו; ובחוק הפסיכולוגים, נדמה כי מטרתו של סעיף 46 לחוק האמור אליו
- 9 מפנה המערער אינה ההוראה לפרסום ההחלטה המתקבלת אלא ההוראה לשמירת פרטיותו
- 10 של המטופל, לגביו נקבע בסעיף 46 איסור פרסום.
- 11 60. אשר על כן, דין הערעור להידחות והוא נדחה בזה. כן נדחות בקשות המערער המפורטות
- 12 בסעיף 16 לעיל.
- 13 61. למען הסר ספק, יש להבהיר פעם נוספת באופן חד משמעי כי המערער אינו יכול להמשיך
- 14 ולשאת תואר פרופסור כמקדים לשמו אלא רק בחריגות שהותרו על פי הנחיות הר"י ואומצו
- 15 על ידי המנהל הממונה במשרד הבריאות.
- 16 62. על מנת לאפשר למערער התארגנות מתאימה, אני קובע בזה כי ההתלייה של חודש ימים
- 17 תחול החל מיום 1.6.17.
- 18
- 19
- 20 ניתן היום, די ניסן תשע"ז, 31 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.
- 21
- 22 בן-ציון גרינברגר, שופט
- 23

ה/ח/א/ה 02/04/17

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 29686-11-15 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

בפני כב' השופט בן-ציון גרינברגר

ד"ר יורם פינקלשטיין
ע"י ב"כ עוה"ד א. אקסלרוד

המערער

נגד

שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976

המשיב

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטת כבוד השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב מיום 11.11.2015 (להלן: המשיב), לו הואצלו סמכויות שר הבריאות בענייני משמעת, ואשר בה קבע, במסגרת סמכותו עפ"י ס' 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976 (להלן: הפקודה), כי יותלה רישונו של המערער, רופא במקצועו, לתקופה של חודש (להלן: ההחלטה).

5 העובדות הצריכות לעניין

2. המערער הינו רופא מורשה, עובד בבית החולים "שערי צדק" ובעל תואר מומחה כדון בנוירולוגיה.
3. במהלך שנת 2005 קיבל המערער מינוי של "פרופסור עמית" מבית הספר לרפואה באוניברסיטת ונדרבילט שבארה"ב. תואר זה לא קיבל הכרה על ידי אחד המוסדות להשכלה גבוהה בישראל ולא על ידי משרד הבריאות, ברם במספר הזדמנויות שונות החל המערער לעשות שימוש בתואר פרופסור בישראל. בעקבות מעשים אלו יזמה ועדת האתיקה של ההסתדרות הרפואית בישראל (להלן: הר"י או הסתדרות) הליך בירור עם המערער. במסגרת ההליך נקבע כי השימוש שנעשה על ידי המערער בתואר פרופסור, באופן שהתואר נרשם כמקדים לשמו, הוא שימוש שאינו ראוי והינו אסור בעליל. כן נקבע, בהסכמתו של המערער, כי הוא יהיה רשאי להשתמש בתואר פרופסור רק בשורה שנייה, נפרדת משמו, שם יהיה עליו לציין כי הוא פרופסור עמית מאוניברסיטת ונדרבילט במהלך השנים 2005-2007.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פּינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

4. בחלוף הזמן, בחר המערער שלא לפעול על פי החלטת ועדת האתיקה. המערער אף הגיש
1 ערעור לוועדת הערעור בלשכת האתיקה של ההסתדרות כנגד ההחלטה האמורה. ביום 11.1.11
2 ניתנה החלטת ועדת הערעור, בה נדחה הערעור תוך שנקבע שוב כי השימוש בתואר פרופסור
3 כמקדים את שמו של המערער הינו פסול, ובאפשרותו לעשות שימוש בו רק במידה ותואר זה
4 יופיע בשורה נפרדת ורק במידה ולידו יצוין כי הינו פרופסור עמית באוניברסיטת ונדרבילט
5 בשנים בהן קיבל את המינוי, כמפורט לעיל. אולם, גם לאחר דחיית הערעור בחר המערער שלא
6 לפעול על פי החלטת ועדת הערעור, והמשיך לעשות שימוש פסול בתואר פרופסור.
7
5. ביום 4.2.13 פנה מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' רוני גמזו (להלן: מנכ"ל משרד הבריאות)
8 למערער, והתריע בפניו כי עליו לחדול לעשות שימוש בתואר פרופסור, שכן יש בכך בכדי
9 להטעות את הציבור ולהוות התנהגות בלתי הולמת.
10
6. ביום 11.2.13 שלח המערער באמצעות ב"כ מכתב מענה, בו טען כי הוא זכאי לשאת
11 בתואר פרופסור. לסברתו נראה שפניית המנכ"ל אליו נעשתה בהקשר של תביעה אשר ניהל
12 המערער כנגד פרופ' אבינועם רכס וכי יש בפנייה אליו כדי לפגוע בשמו הטוב; ועל כן הוא מצפה
13 לקבל נוסח התנצלות ראוי תוך 14 ימים. כן טען המערער במכתבו כי מנכ"ל משרד הבריאות
14 הוא אשר צריך לבחון את האופן שבו הוא עצמו עושה שימוש בתואר פרופסור.
15
7. ביום 21.8.13 הוגשה כנגד המערער קובלנה בהתאם להוראות הפקודה, במסגרתה
16 יוחסה למערער, בין היתר, התנהגות בלתי הולמת רופא, בגין השימוש שעושה שלא כדין
17 בתואר פרופסור, בניגוד לסעיף 9 לפקודה, וכן בגין התייחסותו בזלזול לפניות משרד הבריאות
18 ולשכת האתיקה וסירובו לקבל את הנחיותיהם. בהתאם, מינה מנכ"ל משרד הבריאות ועדה
19 לבירור הקובלנה לפי סעיף 44(א) לפקודה (להלן: הועדה).
20
- לאחר שמיעת עדים וטענות הצדדים נתנה הועדה המלצה ביום 3.9.15, לפיה יש לקבוע
21
22 כי המערער פעל כמיוחס לו בכתב הקובלנה:
- שוכנענו כי יש לראות בחומרה עשיית שימוש בתואר פרופסור על ידי
23
24 הנקבל אל מול מטופלי, עמיתיו ומוסדות שונים, בלי שהוענק לו
25 תואר זה על ידי מוסד אקדמי מוכר בארץ ולחילופין שלא בהתאם
26 לכללים שנקבעו על ידי הלשכה לאתיקה לנסיבות כאלה; ובהיעדר

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 קיומו של תנאי זה - בלי שיקבל לכך את אישור משרד הבריאות
- 2 בהתאם לסעיף 9 לפקודה. יצירת מצג מטעה בנסיבות שפורטו
- 3 בהחלטה זו יש בה כדי לפגוע באמון הציבור בכלל הרופאים
- 4 ובמעמדו של מקצוע הרפואה.
- 5 ביום 25.10.15, לאחר שמיעת טענות הצדדים, נתנה ועדת המשמעת המלצה משלימה
- 6 בנוגע לאמצעי המשמעת שיש להשית על המערער, במסגרתה המליצה כי רישיונו של המערער
- 7 לעסוק ברפואה יותלה לתקופה של חודש ימים.
8. המלצות הועדה, בצירוף כל החומר הרלוונטי, לרבות פרוטוקולי הועדה, הועברו לידי
- 9 המשיב, ולאחר עיון בחומר האמור החליט המשיב ביום 8.11.15 לאמץ את המלצת הועדה
- 10 ולהורות על התליית רישיונו של המערער לתקופה של חודש ימים. עוד קבע המשיב כי יש
- 11 לפרסם את ההחלטה לגורמים שטיפלו בפרשה וכן המליץ כי יו"ר ההסתדרות יפרסם את
- 12 ההחלטה לכלל הרופאים, וזאת על מנת למנוע הטעייה של הציבור. בהחלטה האמורה קבע
- 13 המשיב, בין היתר, דברים אלה, וביניהם קביעות חמורות:
- 14 10. סבורני כי הועדה שקלה אל נכונה את כל השיקולים הרלוונטיים
- 15 בפרשה זו - הן לענין הכרעת הדין והן לענין אמצעי המשמעת שמן
- 16 הראוי להטיל על הנקבל. לענין ההכרעה - בצדק דחתה הוועדה את
- 17 טענותיו המפולפלות והמתפלפלות, גם יחד, של הנקבל לגבי מהות
- 18 התואר שהוענק לו בארה"ב, ואשר לא התיר לו שימוש בתואר
- 19 פרופסור במדינת ישראל. חד וחלק! ומובן לכל בר-בי-רב הקורא את
- 20 הוראות הדין וכללי האתיקה - למעט, ככל הנראה, הדוקטור
- 21 פינקלשטיין. בצדק רב העבירה הוועדה ביקורת חריפה - לא רק על
- 22 מעשיו של הנקבל ועל התחזותו והתהדרותו בתואר לא לו - אלא לא
- 23 פחות מכך גם על תגובותיו המחוצפות והבלתי ראויות כלפי גורמי
- 24 האכיפה בלשכת האתיקה ובמשרד הבריאות...
- 25 11. הנני שותף מלא לביקורת שהעבירו כל הגורמים בפרשה זו על
- 26 התנהגותו התמוהה, הלא אתית והבלתי נורמטיבית של דוקטור
- 27 פינקלשטיין הנכבד בפרשה עגומה זו, אשר איננה הולמת - לא רק
- 28 רופא מורשה כלשון הפקודה - אלא כל אדם סביר והגיוני, יהיה
- 29 תוארו פרופסור, דוקטור, מתמחה, או סתם אדם רגיל מן הישוב.
- 30 סבורני, כי אם היה דוקטור פינקלשטיין מקדיש ולו מעט מהזמן
- 31 שהקדיש להטרדת הגורמים השונים בטענותיו ובטרזניותיו

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

- 1 המוזרות והבלתי קבילות - לצורך עיסוק בהשגת תואר הפרופסורה
- 2 כחוק, כי אז היה נושא את התואר, כדת וכדין, כבר מזמן.
- 3 12. אמצעי המשמעת שהומלץ על ידי הוועדה - התליית רישיון למשל
- 4 חודש אחד בלבד - נראה קל בעיניי במיוחד נכח התנהלותו
- 5 והתנהגותו הבלתי ראויים של דוקטור פינקלשטיין בפרשה זו,
- 6 ובזבוז זמנם של הגורמים השונים העוסקים באכיפת החוק, בזוטות
- 7 שכאלה. אולם בשים לב לחוות הדעת החיובית שהוא הגיש לוועדה
- 8 ולהערכה המקצועית לה הוא זוכה - החלטתי שלא להחמיר בעונשו,
- 9 על אף שהוא נוטה לקולה, כאמור. הוסף לכך גם את העובדה
- 10 המצערת, שבסופו של דבר פגע דוקטור פינקלשטיין גם בתדמיתו
- 11 שלו, כקביעת הוועדה - כשמעתה הוא יהיה רשאי לשאת גם בתואר
- 12 "נקבל" - והרי לך סיבה נוספת להותיר את המלצת הוועדה על כנה.
- 13 הנני מחליט אפוא, לאמץ את המלצת הוועדה, ולהתלות את רישיונו
- 14 של הנקבל, דוקטור יורם פינקלשטיין, מלעסוק ברפואה למשך
- 15 חודש ימים מיום 30.1.2016
9. ביום 16.11.15 הגיש המערער את ערעורו על החלטת המשיב, הרי הוא הערער שלפני,
- בגדרו מבקש המערער לבטל את החלטת המשיב על כל רכיביה: הקביעות המפורטות בה לפיהן
- נמצא כי הפר את הוראות סעיפים 41(א) ו-41(ד) לפקודה, וכן את אמצעי המשמעת שנקטו
- נגדו, לרבות פרסום ההחלטה לגורמים השונים. ביצוע ההחלטה עוכב עד למתן החלטה אחרת.
- 20 **טיעוני הצדדים**
10. לטענת המערער, מדובר במשגה קיצוני בשיקול הדעת, הן של הוועדה בהמלצותיה והן
- של המשיב בהחלטתו. לטענתו, ההחלטה סוטה באופן קיצוני בוטה ומהותי ממתחם הסבירות,
- באופן שמכניס את המקרה שלפנינו לגדרי המקרים בהם יתערב בית המשפט בהחלטתו של
- השר, שהתקבלה באמצעות מי שהואצלו לו הסמכויות לכך, וכי יורה על ביטולה.
11. עוד טוען המערער, כי ההסתדרות התירה את שימוש המערער בתואר פרופסור, כאשר
- כל עניינה של הקובלנה מלכתחילה התמקד רק באופן הצורני בו יישא המערער את התואר -
- כמקדים לשמו, או לאחריו. כן טוען המערער, כי לא ניתן לבחון את הקובלנה באופן מהותי
- כאשר מראש לא נבחן מעמדו האקדמי המדויק של המערער, כאשר לדידו, תואר הפרופסור
- שניתן לו אינו נופל בשום פנים ואופן מתואר זהה הניתן בישראל.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 29686-11-15 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

12. בנוסף מציין המערער, כי עצם הגשת הליך הקובלנה בעילה תקדימית שלא הייתה דומה
1 לה בעבר מעלה תמיהות רבות. המערער מצביע על כך שפרופ' רכס, אשר שימש במשך שנים
2 ארוכות כיו"ר ועדת האתיקה בהסתדרות, הוא אשר יזם, על פי הודאתו, את הליך הקובלנה.
3 בהקשר זה יש לציין כי בין פרופ' רכס לבין המערער סכסוך אישי רב שנים, כאשר בבית משפט
4 זה התנהל הליך לפני כב' הנשיא א. פרקש, בו תבע המערער את פרופ' רכס בתביעת לשון הרע
5 בשל נוכתבים ואמרות אשר כתב והפיץ פרופ' רכס לגופים שונים בעניין השימוש שעשה
6 המערער בתואר פרופסור. לטענת המערער, בהתחשב במעורבותו התמוהה ביותר של פרופ'
7 רכס בהליך הקובלנה, היה על מנכ"ל משרד הבריאות לבדוק מראש את מניעיו ואת ניגוד
8 האינטרסים האפשרי בהתנהלותו. דא עקא, לא זו בלבד שאלה לא נבדקו, אלא שבעניינו של
9 המערער עשה משרד הבריאות שימוש בתקנות ההסתדרות ובנייר העמדה שלה מבלי שנבחן
10 מעמדם המשפטי של מסמכים אלה, אף שההסתדרות איננה אלא ארגון עובדים וולונטרי,
11 שהחלטותיו מעולם לא אומצו על ידי משרד הבריאות.
12
13. כן טוען המערער כי טעו הוועדה והמשיב כאשר דחו את טענתו באשר לאכיפה בררנית
14 נגדו, וזאת בניגוד לראיות שהונחו בפני הוועדה, ותוך דחית הטענות ללא בירור ומבלי שנעשה
15 כל ניסיון להצליבן עם רישומים עובדתיים אודות הרופאים אליהם הוא הפנה כבעלי נתונים
16 שווים לשלו ואשר נגדם לא הוגשו קובלנות.
14. מוסיף וטוען המערער, כי הוועדה טעתה בקביעתה כי אין רלוונטיות לשאלת מעמדו
17 האקדמי של המערער כרופא וכמדען, אשר בשלו נתמנה כחבר סגל בדרגת פרופסור מן המניין
18 בבית הספר לרפואה באוניברסיטת ונדרבילט. בעניין זה טוען המערער כי שגויה גם הנחת
19 היסוד של הוועדה, לפיה עצם הקדמת התואר לשמו של המערער היא בעצמה הטעיית הציבור,
20 הן משום שמעולם לא הוכח כי תוארו האקדמי של המערער נופל כהוא-זה מתואר המוענק
21 באוניברסיטה בישראל, והן משום שלא הוכח כי לציבור בישראל ישנה העדפה של רופאים
22 בעלי תואר פרופסור מישראל על פני רופאים שנתמנו כחברי סגל בדרגת פרופסור מן המניין
23 בבית ספר לרפואה באוניברסיטה יוקרתית בחו"ל.
24
15. בהמשך טוען המערער כי הוועדה שגתה בהסתמכותה על קביעת בית המשפט העליון
25 בע"א 2792/13 עמותת רופאי השיניים הערביים נ' דר נתן שטיירמן (25.11.14) (להלן: פס"ד
26 שטיירמן), כי יש להגדיר את התואר "פרופסור" כ"כינוי או הגדר" לצורך החלת הוראות סעיף
27

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 מינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 9 לפקודה, כאשר לטענתו, פס"ד שטיירמן אינו רלוונטי לענייננו כיון שנסיבות ועובדות
2 המקרה בפסק הדין האמור שונות באופן קיצוני מהמקרה דנן, ושוני זה מאיין כל אפשרות
3 להקיש ממנו.
16. יצוין כי לאחר קיום הדיון האחרון לפניי בהליך זה ביום 8.11.16, ולקראת מתן פסק
5 הדין בערעור, הגיש המערער בקשה ביום 11.14.16, בה ביקש כדלקמן:
- א. אם וככל שיוחלט על ידי בית המשפט כי המערער אכן ביצע עבירה על הוראות מפקדות
7 הרופאים, מבוקש שלא תהא לצד זה "הרשעה" אלא קביעה בלבד על ביצועה של העבירה,
8 כאשר לטענת המערער סמכותו של ערכאת הערעור בהליך משמעתי כוללת גם הסמכות
9 להימנע מלהרשיע את המערער ולהסתפק בקביעה כי "העבירה לכאורה נעשתה".
- ב. כן מבוקש כי בית משפט יורה, בניגוד להוראת המשיב, כי שמו של המערער לא יפורסם,
11 לא במסגרת החלטת משרד הבריאות עצמה ולא במסגרת פסק הדין שיינתן בערעור. לטענת
12 המערער, פרסום שמו, על כל המשתמע מכך, לרבות הנזק הכבד לשמו הטוב, הינו סנקציה
13 אשר כלל אינה כלולה ברשימת הסנקציות הפתוחות להחלטתו של השר בס' 41 לפקודה (ביטול
14 רישיון, התלייתו, התראה או נזיפה) ועל כן, פרסום שמו יהווה חריגה מסמכותו של השר.
- ג. עוד מבוקש, כי אם וככל שייקבע כי המערער אמנם אינו רשאי לעשות שימוש בתואר
16 פרופסור, תינתן לו שהות בת שלוש שנים, כפי שלטענתו ניתנת תמיד לרופאים-פרופסורים
17 אחרים בעלי תואר מחו"ל כדי להסדיר את סוגיית השימוש בתואר, שעה שלמערער כבר ניתן,
18 לפני כשנה, מכתב ההגשה בחתימת מנכ"ל ביה"ח לקבלת מינוי אקדמי באוניברסיטה העברית.
17. בנוסף לבקשה האמורה, הגיש המערער ביום 22.11.16 "הודעה" אשר אליה צירף העתק
20 של פסק דין חדש שניתן בבג"ץ ביום 10.11.16 בג"ץ 5480/14 ועד ארגון הסגל הבכיר
21 באקדמיה למוסיקה ולמחול נ' המועצה להשכלה גבוהה (להלן: "בג"ץ האקדמיה
22 למוסיקה"), ואשר בו, לטענת המערער, יש למצוא התייחסות לנקודה שהעלה המערער
23 בבקשתו מיום 11.14.16, באשר למתן ארכה של שלוש שנים להסדרת ההכרה הישראלית
24 בתואר מחו"ל. לדברי המערער, בסעיפים 93 - 94 של פסק הדין האמור נקבע כי הפרופסורה
25 מוצמדת לשמו של איש סגל אקדמי גם מחוץ למוסד האקדמי ממנו זכה לקבל את התואר, וגם
26 לאחר עזיבתו של האדם בעל התואר את המוסד האקדמי ממנו קיבל את הפרופסורה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

18. מנגד טוען ב"כ המשיב, כי לא נפלה כל טעות בקביעות המשיב באשר לעצם ביצוע העבירה, וכן, כי העונש שהוטל על המערער הינו סביר ומידתי ואינו חורג בסטייה מהותית ממידת הענישה הראויה או נגוע בחוסר סבירות קיצוני. משכך, לא קמה כל עילה להתערב בהחלטתו נשוא הערעור.
19. לגופו של עניין טוען המשיב, כי אין כל מחלוקת כי המערער עושה לאורך שנים שימוש בתואר פרופסור אף שמעולם לא זכה למינוי כאמור על ידי מוסד מוכר בישראל, וכי למעשה רק לאחרונה הגיש בקשה לקבלת תואר פרופסור בישראל; והוא אף ממשיך לעשות שימוש בתואר זה אף עתה, גם לאחר שניתנה החלטת המשיב, כפי שניתן לראות מכתבי בית הדין בהליך זה, כאשר הערעור שלפנינו עדיין תלוי ועומד. המשיב סבור כי די בכך כדי לקבוע כי המערער התנהג באופן בלתי הולם בכך שעשה שימוש שלא כדין בתואר פרופסור.
20. לטענת המשיב, על פי הדין בישראל, הכרה בתואר פרופסור בתחום הרפואה נעשית באמצעות מוסד אקדמי בישראל המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה (ר' חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח - 1958) או על ידי קבלת הכרה מטעם המנהל הכללי של משרד הבריאות לפי סעיף 9 לפקודה, בו נקבע כי: "רופא מורשה לא יטול לעצמו כינוי או הגדר המסתברים כרמז שיש לו מעמד או כשירות מקצועיים זולת אלה שיש לו למעשה ושפורטו בבקשה שהגיש לרישיון לעסוק ברפואה או בבקשה אחרת אם רכש אותם לאחר מכן ושהמנהל אישר אותם..."
- בעניין זה מפנה ב"כ המשיב לפס"ד שטיירמן, בו נקבע כי התואר "פרופסור" מהווה "כינוי או הגדר", ועל כן יחול על השימוש בתואר "פרופסור" האיסור המפורט בסעיף 9 לפקודה, בדומה להוראת סעיף 36 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], תשל"ט-1979, עליה נסובה החלטת בג"ץ בשטיירמן. בפסק הדין מציין בית המשפט העליון בהקשר זה, כי יש לתת משקל מכריע לנקודת מבטו של הציבור וכיצד הדבר נתפס בעיניו. כמו כן מסתמך בית המשפט בקביעתו גם על עמדתה של הר"י, שאף לשיטתה השימוש בתואר פרופסור מהווה כינוי או הגדר. בנוסף לכך, מדגיש המשיב כי בית המשפט מציין במפורש כי קביעתו מתייחסת לנסיבות בהן דובר במי שתואר פרופסור הוענק לו על ידי מוסד אקדמי שאינו בתחום מדינת ישראל, דהיינו בנסיבות הזוהות במדויק לנסיבותיו של המערער, זאת בשונה מטענת המערער כאילו מדובר בנסיבות שונות לחלוטין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 מינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

21. נוכח האמור, טוען המשיב כי אין חולק שהמערער עשה שימוש בתואר פרופסור לאורך שנים מבלי שהוסמך לכך, ובעשותו כן הפר את הוראת סעיף 9 לפקודה; ואף לאחר שהמערער התבקש להפסיק לעשות שימוש שלא כדין בתואר, ולאחר שאף התנהל בעניינו הליך בפני לשכת האתיקה בהסתדרות, בחר להמשיך בשלו תוך שהוא נוהג בזלזול כלפי מנכ"ל משרד הבריאות. בהקשר זה מציין המשיב, כי בפסיקה נקבע שהתנהגות שאינה הולמת רופא על פי סעיף (1)41 לפקודה, המהווה עבירת משמעת, כוללת בתוכה מגוון רחב של התנהגויות שאינן תואמות את המצופה והמקובל ביחס לרופא מורשה, ועל כן אין למצוא פגם בהחלטת המשיב להתייחס להתנהגותו זו של המערער כהתנהגות לא הולמת כמשמעו בסעיף (1)41 לפקודה. כך לדוגמא מפנה המשיב לע"א 579/86 ד"ר עמירם פישמן נ' שר הבריאות (7.5.87).
 22. כן טוען המשיב כי יש לדחות את טענת המערער בדבר השלכות בג"ץ האקדמיה למוסיקה. לטענתו,
- י"ש מקום להבדיל בין תואר אקדמי 'רגיל' שאינו קשור במקצוע הרפואה ושערכו אקדמי בלבד, לתואר אקדמי של רופא. כאשר ציבור המטופלים פונה לאדם שמתכנה בתואר ובדרגת פרופסור יש בכך הסתמכות והבנה (ואף הטעייה של הציבור כאשר מדובר בד"ר ולא בפרופסור) שמדובר באדם בעל דרג ומומחיות ברמה גבוה יותר. הציבור מסתמך בקבלת טיפול רפואי בהבנה שלאדם יש מעמד מקצועי גבוה יותר, דבר שבאופן פשוט לא נכון בענייננו, לפיכך יש בהתנהלות זו (מעבר לנסיבות המחמירות של המריית החלטות הערכאות המוסמכות שוב ושוב) הטעיה ואף מרמה. ... וכן בפסקה 153 (עמ' 50 לבג"צ): 'פרופסור' אינו רק דרגה מוסדית-פנימית, זהו גם תואר אקדמי, 'פן חיצוני' הפונה קבל עם ועולם, בדבר מעמדו במקצועי של הנושא בו, מעיד על מצוינותו האקדמית, ומצדיק החלת רגולציה על הענקתו. מהאמור לעיל עולה כי אין להתיר את הסדרת השימוש בתואר במשך שלוש שנים כפי שביקש המערער, אלא יש לכבד את החלטת השופט סטרשנוב מיום 8.11.15 לפיה ד"ר מינקלשטיין השתמש בתואר שלא קיבל אישור לשאת השימוש בו. ואף המרה החלטות של רשויות מוסמכות. ועל כן עליו להפסיק מיד את השימוש בתואר זה. החלטה זו הינה סבירה וראויה ובוודאי שאיננה חורגת ממתחם הסבירות."

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

23. אשר לטענת המערער בנוגע ליחסיו העכורים עם פרופ' רכס, טוען המשיב כי לא מאן
2 דהוא כזה או אחר הוא אשר הביא לניהול ההליכים כנגד המערער, אלא התנהגותו והתנהלותו
3 של המערער עצמו, בכך שהחליט לשאת בתואר פרופסור שלא כדין ובניגוד להנחיות המחייבות
4 של לשכת האתיקה. לטענת המשיב, היריבות האישית בין המערער לבין פרופ' רכס אינה
5 רלוונטית כלל ועיקר לדיון ולא השפיעה כלל על הגשת הקובלנה. מעבר לכך סבור המשיב, כי
6 בעוד שהמערער טוען נחרצות כנגד המניעים של ההסתדרות ופרופ' רכס, הדבר לא הפריע לו
7 לטעון בד בבד כי הוא רשאי לעשות שימוש בתואר פרופסור מכוח ההחלטה של הלשכה
8 לאתיקה.
24. אשר לטענותיו של המערער בנוגע למעמדה של ההסתדרות והנחיות האתיות שהיא
9 מוציאה, טוען המשיב כי הגם שמעמד של כללי האתיקה אינו במעמד דין, הם עדיין מהווים
10 מקור נורמטיבי מחייב כלפי כלל העוסקים במקצוע, בין אם רופא כזה או אחר בוחר להיות
11 חבר בהסתדרות או לא.
25. בהתייחס לטענות המערער על אכיפה בררנית, טוען המשיב כי מדובר בטענה חסרת כל
13 ביסוס. לדברי ב"כ המשיב, המשיב בהחלטתו דן בסוגיה זו בהרחבה ודחה אותה. בנוסף טוען
14 המשיב כי כלל לא עלה בידי המערער להעמיד תשתית ראייתית לטענותיו. כידוע, על הטוען
15 טענת אכיפה בררנית מוטל נטל ראייתי כפול. תחילה עליו לבסס קבוצת שוויון, ובעניינו -
16 רופאים נוספים אשר קיבלו תואר פרופסור בנסיבות דומות; ושנית, עליו לבסס כי האכיפה
17 בעניינו נעשתה באופן בררני. בהתאם לכך, טוען ב"כ המשיב שהמערער לא הציג אף לא מקרה
18 אחד הדומה לשלו.
- לטענת המשיב, מקרהו של המערער הינו אכן חריג, ברם במובן זה שלא היה די בהליכי
20 האתיקה שנקטה ההסתדרות, ועקב התנהגותו של המערער עצמו, אשר לטענת המשיב בחר
21 לשים עצמו מעל הדין ולא לשעות לדרישות שיחדל לעשות שימוש שלא כדין בתואר פרופסור,
22 היה צורך גם לנקוט בהליך משמעתי לפי הוראות הפקודה. לטענת המשיב, בעניינם של רופאים
23 אחרים די היה בהליכים שנקטה ההסתדרות כדי להביא להפסקה בשימוש בתואר שלא כדין;
24 ואילו המערער המשיך להציג עצמו כפרופסור באופן מטעה ובניגוד לדין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

26. באשר לבקשת המערער להימנע מהרשעה, טוען המשיב כי עובדות העבירה הוכחו למעלה מכל ספק ואין כל הצדקה להקל במערער כמבוקש. כן טוען שאין להיענות לבקשת המערער להעניק למערער ארכה של שלוש שנים לאסדרת הפרופסורה בארץ כמקובל, זאת שוב מאחר שאין לאפשר יצירת מצב בו ממשיך המערער לעשות שימוש שלא כדין בתואר כאשר יש בכך כדי לגרום להטעיית הציבור בכל הקשור לפן המקצועי שבמשמעות התואר פרופסור בתחום הרפואה.

7 דיון והכרעה

27. כאמור, הערעור נסוב הן על ממצאי הוועדה וקביעת המשיב בדבר עובדת ביצוע עבירות המשמעת נשוא הקובלנה והן על העונש, לרבות החלטת המשיב על פרסום ההחלטה. בטרם אתייחס לטענות המערער לגופן, אומר כי מן המפורסמות הוא כי בית המשפט אינו נוטה להתערב באמצעי המשמעת שהוטלו במסגרת הדין המשמעתי, אלא אם כן ההחלטה נגועה בפגם היורד לשורשו של ההליך, ויש בו כדי לפגוע בכללי הצדק הטבעי (ראו ע"א 10979/04 ד"ר לאור נ' שר הבריאות, פ"ד נט(6) 357, 363 (2005)). לעניין זה, יפים הם דבריה דלהלן של כב' השופטת מזרחי בעש"א 364/08 תייסיר חמאדה נ' מדינת ישראל- משרד הבריאות (13.02.12):

- 16 "הלכה היא כי אין ערכאה זו נוטה להתערב באמצעי המשמעתי
17 שנקבע על ידי הגורמים המוסמכים, אף אם הוא סוטה לטעמה
18 במידת-מה לחומרא או לקולא. רק סטייה מהותית לצד זה או אחר,
19 משגה מהותי בשיקול דעת, או הטלת עונש המחטיא באופן ברור
20 וגלוי את מטרתו, יצדיק התערבותו של בימ"ש זה. כך נקבע בעש"א
21 1056/09 מיכאל עופר נ' שר הבריאות 'גדר ההתערבות בהחלטות
22 הניתנות על ידי שר הבריאות בהליכים משמעתיים, הינו מצומצם
23 למדי ומוגבל לאותם המקרים שבהם נפל משגה מהותי בשיקול
24 דעתו."

- 25 משכך, רק אם בהחלטת המשיב נפל משגה מהותי בשיקול הדעת, והחלטתו חורגת
26 חריגה מהותית ממתחם הסבירות, ימצא בית המשפט לנכון להתערב בהחלטתו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

28. לאחר בחינה של הטיעונים שהובאו לפני בכתבי הטענות ובדיונים, אבקש להתעכב על שתי סוגיות מרכזיות, העומדות בבסיס הערעור. הראשונה נוגעת לשאלה האם המערער עבר על הוראה כלשהי המאפשרת להעמידו לדין; והשנייה נוגעת לטענת המערער באשר לאכיפה בררנית.
29. האם עבר המערער על הוראה המאפשרת להעמיד אותו בגינה לדין? כדי לבחון שאלה זו אפנה בשנית לסעיף 9 לפקודה, על בסיסה הוגשה הקובלנה כנגד המערער:
- רופא מורשה לא יטול לעצמו כינוי או הגדר המסתברים כרמז שיש לו מעמד או כשירות מקצועיים זולת אלה שיש לו למעשה ושפורטו בבקשה שהגיש לרישיון לעסוק ברפואה או בבקשה אחרת אם רכש אותם לאחר מכן ושהמנהל אישר אותם, ולא ישתמש בכינוי או הגדר כאמור בנוגע לעבודתו המקצועית או לחצרו ולא יציג אותם על חצרו; ואולם רשאי הוא להשתמש בכינוי 'דוקטור'.
- בעניין דנן, המלצת הועדה שהועברה למשיב, ואשר צוטטה לעיל, הניחה כי פעולתו של המערער עת הציג עצמו בתואר פרופסור מבלי שהוענק לו תואר זה על ידי מוסד מוכר בארץ, עומדת בסתירה לסעיף 9 לפקודה. כן ציינה הועדה, כי לו היה נושא המערער בתואר תוך שמירה בכללים שקבעה הלשכה לאתיקה, דהיינו בשורה שמתחת לשמו ובציון שמה של האוניברסיטה שנתנה לו את התואר ובציון השנים בה היה בה פרופסור עמית, לא היה מדובר בהטעיה.
30. כעולה מנוסחו של סעיף 9 האמור, האיסור הקבוע בו יחול על השימוש ב"כינוי או הגדר" כאשר יש בהם בכדי להוות "רמז שיש לו [לרופא - ב.ג.] מעמד או כשירות מקצועיים", אלא אם מתקיימים שני תנאים: ראשית, כי "יש לו למעשה" אותו מעמד או כשירות מקצועיים; ושנית, שאותו מעמד או כשירות מקצועיים "פורטו בבקשה שהגיש לרישיון לעסוק ברפואה או בבקשה אחרת אם רכש אותם לאחר מכן ושהמנהל אישר אותם".
31. בפס"ד שטיירמן, אליו הפנה ב"כ המשיב, נקבע כי התואר פרופסור מהווה "כינוי או הגדר" לעניין הוראות סעיף 9 לפקודה:

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 "סעיף 36 לפקודה [פקודת רופאי השיניים] (נוסח חדש), תשל"ט -
- 2 1979 - ב.ג.] קובע כדלהלן:
- 3 'מורשה לריפוי שיניים לא יטול לעצמו כינוי או הגדר המסתברים
- 4 כרמז שיש לו מעמד או כשירות מקצועיים זולת אלה שיש לו למעשה
- 5 ושפורטו בבקשה שהגיש לרשיון או לתעודת היתר - או בבקשה
- 6 אחרת אם רכש אותם לאחר מכן - ושהמנהל אישר אותם, ולא
- 7 ישתמש בכינוי או הגדר כאמור בנוגע לעבודתו המקצועית או
- 8 לחצריו ולא יציג אותם על חצריו.
- 9 אגב, הוראה כמעט זהה מצויה בסעיף 9 לפקודת הרופאים [נוסח
- 10 חדש], התשל"ז-1976. בית משפט זה עמד על כך שיעיקר תכליתו של
- 11 הסעיף הנדון היא הגנה על האינטרס הציבורי ועל המידע של הציבור
- 12 בדבר ההשכלה, ההכשרה והרמה המקצועית של רופא השיניים
- 13 (ע"א 2518/02 ד"ר סמיון נ' שר הבריאות, פסקה 6 (5.1.2003)
- 14 והאסמכתאות המופיעות שם) ... בעניינינו עולה השאלה האם שימוש
- 15 שעושה רופא שיניים בתואר 'פרופסור', שהוא בעקרו תואר אקדמי,
- 16 מהווה כינוי או הגדר המסתברים כרמז שיש לו מעמד או כשירות
- 17 מקצועיים. לשיטתי, התשובה לשאלה זו חיובית, בראש ובראשונה
- 18 כיוון שנקודת המבט המכריעה בסוגיה היא נקודת מבטו של הציבור
- 19 הרחב, ובכללה המשמעות שמייחס הציבור לתואר האמור ומידת
- 20 השלכתו על תפיסת מקצועיותו ומומחיותו של הרופא העומד בפניו.
- 21 בהקשר זה ראוי ליתן את הדעת לתמונה המתקבלת מנייר עמדה
- 22 שפרסמה ההסתדרות הרפואית בישראל ...:
- 23 'התואר 'פרופסור' (פרופ') הוא תואר אקדמי, הניתן לרופא המלמד
- 24 או העוסק במחקר במסגרת אוניברסיטאית. אין לתואר זה ולא
- 25 כלום עם טיפול בחולים. למרות שאנו סמוכים ובטוחים כי הקורא
- 26 לעצמו 'פרופסור' אכן קיבל תואר זה ביושר, הרי במדינות שונות
- 27 משמש התואר 'פרופסור' במצבים שונים ולמטרות שונות. הדבר
- 28 עלול לגרום להטעיית הציבור, בייחוד אם התואר 'פרופסור' ניתן
- 29 לצורך הוראה לפרקי זמן קצובים באוניברסיטה זרה, או שהתואר
- 30 'פרופסור' שבו מחזיק האדם אינו בתחום הרפואה. במשך שנים אנו
- 31 שבים ונתקלים בתלונות מצד הציבור בנושא זה. הציבור הרחב
- 32 בארץ רואה באדם המחזיק בתואר 'פרופסור' רופא בכיר ומנוסה
- 33 יותר ומעדיף אותו לעיתים קרובות על פני סתם 'דוקטור'. פועל יוצא
- 34 מעמדת הציבור הוא שהתואר 'פרופסור' נושא עמו יתרונות
- 35 כלכליים ברורים וחד-משמעיים. נקל אפוא להבין את רחשי לבו של
- 36 ציבור, המבקש להיות בטוח שה'פרופסור' שהגיע אליו הוא אכן

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 פרופסור לרפואה על פי הקריטריונים המקובלים בארץ' (מי ייקרא
- 2 פרופסור? (נייר עמדה של ההסתדרות הרפואית בישראל, 2009)...
- 3 נוכח הדברים האמורים, סבורני כי התואר 'פרופסור' הוא בגדר
- 4 'כינוי' המסתבר בעיני הציבור למצער כירמז' כי לנושא בו יש 'מעמד'
- 5 מקצועי מסוים (על-פי המונחים שבסעיף 36 לפקודה). מסקנה זו
- 6 עולה גם מהנוסח המקורי האנגלי של סעיף 36 לפקודה, הוא סעיף
- 7 10(3) לפקודת רופאי השיניים, 1945, כדלהלן: (ההדגשה הוספה):
- 8 'No person authorized to practice dentistry shall take
- 9 or use, or fix to, or use in connection with his premises
- 10 or practice, any title or description reasonably
- 11 calculated to suggest that he possesses any
- 12 professional status or qualification other than the
- 13 status or qualification which he in fact possesses ...'.
- 14 גם בנוסח זה מדובר על 'מעמד מקצועי' ולא רק על 'כישורים
- 15 מקצועיים', ולפיכך נראה שהכוונה אינה רק להגדרה הטכנית-
- 16 פורמלית של התואר המקצועי גרידא, אלא גם לתיאור של המעמד
- 17 המקצועי. לא מדובר רק ב'תואר' במובנו המצומצם (title), אלא גם
- 18 בכל נתון שיש בו משום 'תיאור' של המעמד (סטאטוס) המקצועי
- 19 (description). זאת ועוד, יש לייחס משמעות לשימוש שעשה
- 20 המחוקק בשני המונחים הנ"ל, הן כישורים מקצועיים והן מעמד
- 21 מקצועי, באופן שייקבע שהוראת הסעיף אינה מצומצמת לאיסור
- 22 שימוש בכינוי שלא משקף את הכישורים המקצועיים, את התואר
- 23 הרשמי, והיא משתרעת גם על שימוש בכינוי שמתאר שלא כהלכה
- 24 את מעמדו המקצועי של המורשה לריפוי שיניים, ובכלל זה כינוי
- 25 אקדמי. נוסח הוראת הפקודה רחב דיו על מנת שהאיסור שבה יחול
- 26 גם על שימוש בתואר פרופסור שלא אושר על ידי המנהל, והדבר
- 27 משתלב לטעמי עם המטרה העומדת ביסוד ההוראה - מניעת
- 28 הטעייה של הציבור. המצרף לשמו תואר פרופסור, אף אם מדובר
- 29 בתואר אקדמי ולא מקצועי, מאדיר את מעמדו המקצועי ומצביע
- 30 ולו על קיומה של אפשרות (ודי בכך, שהרי נאמר בסעיף 'המסתברים
- 31 כרמז') שהמעמד המקצועי שיש לו רם יותר לעומת מי שאינו נושא
- 32 בתואר זה.
- 33 על כן, על מנת שניתן יהיה לפקח כראוי על השימוש שנעשה בתואר
- 34 האמור, מתחייב, בהתאם להוראת סעיף 36 לפקודה, שתוגש בקשה
- 35 למנהל הכללי של משרד הבריאות, הוא 'המנהל' כהגדרתו בסעיף 1
- 36 לפקודה. ללא אישורו של המנהל, אין בידי מורשה לריפוי שיניים

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 להציג עצמו כ'פרופסור' במסגרת עבודתו. בקביעתי זו אינני מניח
- 2 בהכרח כי המנהל, או מי מטעמו, יכריע לבדו מיהו הזכאי להיקרא
- 3 'פרופסור' מבחינה מהותית, ובאילו תנאים, שכן לשם כך ביכולתו
- 4 (או אולי אף מחובתו) להיוועץ בגורמים רלבנטיים, כדוגמת המועצה
- 5 להשכלה גבוהה או האיגוד המקצועי, ולקבוע נהלים ברורים. אולם,
- 6 בהתאם לסעיף הנדון, המנהל הוא הגורם המפקח על השימוש
- 7 הנעשה בתואר האמור במסגרת עיסוקו של מורשה לריפוי שיניים.
- 8 מדברים אלה עולה בבירור כי התואר 'פרופסור' בהקשר של מקצועות הרפואה הינו אכן
- 9 'כינוי או הגדר' לצורך יישום סעיף 36 לפקודת רופאי השיניים וכן לצורך יישום סעיף 9 לפקודת
- 10 הרופאים, ועל כן, אסור לעשות שימוש בתואר האמור ללא אישורו של המנהל הכללי של משרד
- 11 הבריאות.
- 12 32. בהתייחסו לפס"ד זה טוען המערער כי מדובר במקרה אשר שונה בנסיבותיו באופן
- 13 קיצוני מענייננו וכי לא ניתן להקיש ממנו. לטענתו, בפס"ד שטיירמן מדובר היה ברופא שיניים
- 14 שעשה שימוש בתואר פרופסור זמני שקיבל מאוניברסיטת בוקרשט, עת לימד בה במשך
- 15 סמסטר אחד בלבד. כמו כן, מציין המערער כי ד"ר שטיירמן לא היה בעל תואר Ph.D. כך
- 16 שמלכתחילה הוא כלל אינו זכאי לקבל תואר פרופסור בישראל. לעומת זאת, המערער הינו
- 17 בעל תואר Ph.D. ו-M.D. ונושא בתואר פרופסור ע"פ מינוי אשר התחדש במשך עשר שנים
- 18 רצופות, כחבר סגל בביה"ס לרפואה באוניברסיטת ונדרבליט, הנמנית על עשרים
- 19 האוניברסיטאות הטובות בעולם, ואשר עמה הוא מצוי בקשרים מקצועיים יומיומיים. בנוסף
- 20 לכך טוען המערער, כי אמנם בית המשפט העליון התייחס והתבסס על נייר העמדה של הר"י,
- 21 אולם הוא לא קבע דבר ביחס למעמדו ואין מדובר בדבר חקיקה מחייב כביכול.
- 22 33. כן טוען המערער כי ההנחיות המופיעות בפס"ד שטיירמן אינן ישימות כלל. לפי הסעיף
- 23 האחרון שצוטט לעיל מהחלטת בית המשפט העליון עולה כי יש להגיש למנהל משרד הבריאות
- 24 בקשה על מנת לבחון אם רשאי אותו רופא לשאת בתואר פרופסור אם לאו. לטענת המערער,
- 25 הלכה למעשה אין שום כללים או נהלים של משרד הבריאות בנושא זה ואין כל יישום של
- 26 הנחיות אלו בפועל.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 מינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

34. אודה, כי טענות אלו של המערער הינן תמוהות בעיני. עיון בפסק דינו של בית המשפט
- העליון אינו מותיר מקום לספק כי פרט למקרה בו מוענק תואר פרופסור על ידי מוסד
- אוניברסיטאי מוכר בארץ קרי, הענקת התואר על ידי מכללה בארץ או כל מוסד אקדמי
- בחו"ל - הסמכות לקבוע מי רשאי לשאת בתואר פרופסור נתונה בידי משרד הבריאות, אשר
- תפקידו לפקח על כך ולקבוע נהלים ברורים. כמו כן, אין כל משמעות רלוונטית לטענת המערער
- כי נסיבותיו שונות מאלו שנידונו בפס"ד שטיירמן, בשל יוקרת המוסד ממנו קיבל את התואר,
- או היותו בעל תואר Ph.D. מבלי לזלזל חלילה באיכות התארים הנ"ל, כלל לא ברור אילו
- השלכות יש לעובדות אלו במסגרת הליך זה, ומדוע יש בטענותיו כדי לאבחן את מצבו מן
- הנסיבות שתוארו בפסק הדין האמור. הכלל שנקבע בפס"ד שטיירמן הינו פשוט וחד-משמעי:
- התואר "פרופסור" הינו "כינוי או הגדרה" לצורך החלת הוראות סעיף 9 לפקודה, ועל כן,
- השימוש בתואר האמור, כאשר הוענק לרופא במוסד אקדמי כלשהו מחוץ לישראל, הינו אסור
- כל עוד לא קיבל לכך אישור של המנהל הכללי של משרד הבריאות. הפקודה אינה עושה כל
- הבחנה בין המוסדות האקדמיים השונים בעולם המעניקים את התואר, ומעמדם ויוקרתם כלל
- אינם רלוונטיים בהחלת האיסור. אמנם, כפי שמציין בית המשפט, בגיבוש הנהלים אשר
- באמצעותם תתקבל כל החלטה האם לאשר את השימוש בתואר בישראל, ייוועץ המנהל
- בגורמים המקצועיים הרלוונטיים, וסביר להניח כי מעמדו ויוקרתו של המוסד בחו"ל אשר
- העניק את התואר יהווה שיקול משמעותי בהחלטתו; וככל שלמערער השגות בדבר הטעמים
- בגינם יש להכיר בתואר זה גם בישראל, מקומם להישמע במסגרת בקשה אותה הוא רשאי
- להגיש למנהל הממונה במשרד הבריאות. כמו כן, אם יסרב המנהל להיענות בחיוב לבקשת
- האישור שתוגש, ולסברתו של הנושא בתואר לא ניתן המשקל הראוי לשיקולים האמורים,
- פתוחה בפניו הדרך להעמיד את החלטתו המנהלית של המנהל לביקורת שיפוטית. ברם, אין
- בשיקולים הללו כדי להחריג בדרך כלשהי מהחלת האיסור על השימוש בתואר "פרופסור" כל
- עוד שלא התקבל אישורו של המנהל. בענייננו, בדומה לפס"ד שטיירמן, מדובר בתואר
- "פרופסור" שלא ניתן בישראל ולא קיבל הכרה רשמית ממי שהוסמך לכך. בנסיבות שתוארו,
- ובהקשר הדיוני בו אנו נמצאים, אין אפוא כל משמעות למעמדו של המוסד אשר העניק את
- התואר או מה הם סיכוייו של המערער לקבל הכרה זו בישראל, כאשר התוצאה היא זהה,
- והיא שבפועל, המערער לא קיבל את אותה הכרה, ולמרות זאת השתמש בתואר.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

35. העובדה שאין אישור של מנכ"ל משרד הבריאות הינה עובדה נתונה, והיא אשר עומדת בבסיס החלטת המשיב; ובניגוד לטענת המערער, התבססותה של הועדה בהמלצתה על פס"ד שטיירמן וודאי הייתה במקום.
36. גם אם אקבל את הטענה כי אין מעמד מחייב להחלטות של הר"י, הרי שבית המשפט העליון בפס"ד שטיירמן אמר את דברו באשר לפרשנות הפקודה, תוך שהתייחס גם לעמדת הר"י בשאלה הנדונה, ודי בכך כדי לבסס באופן מחייב את האיסור החל בעניינו של המערער. כאמור לעיל, הקובלנה הוגשה כנגד המערער בגין העבירה על הוראות הפקודה ולא על הוראות הר"י. הדברים ברורים שעה שהמערער קיבל מכתב מפורש ממנכ"ל משרד הבריאות על כך. כך או כך, מקובל עלי כי ניתן ללמוד מהנחיות הלשכה מהם הנורמות המחייבות וסטנדרטים מקובלים כפי שעשה בית המשפט בפס"ד שטיירמן - וברי כי מותר למשרד הבריאות להישען על הנחיות אלו בבחינת התנהגות ראויה של רופא. יש לציין כי איגוד מקצועי אינו גוף חסר תוקף ואינו עובד במנותק ממשרד הבריאות. בהקשר זה יצוין, למשל, כי בוועדה הנותנת את המלצתה למשיב יושב גם כן נציג של הר"י. אף אם בחר המערער להפסיק להשתייך לאיגוד, אין זה אומר כי הוא פטור מהתנהגות ראויה של רופא וכי כללי האתיקה שנבחנו בלשכת האתיקה של ההסתדרות אינם תקפים לגביו. אמנם אין ביכולתה של ההסתדרות להעמיד את המערער לדין אם הוא אינו משתייך אליה, אך אין כל מגיעה שמשרד הבריאות יסתמך על הנחיות אלו בבחינת התנהגותו של הנקבל.
37. טוען המערער כי ההוראות המצויות בסעיף 9 הן אות מתה ואין בפועל כל הליך מסודר במשרד הבריאות לבחינת בקשות להכרה בתארי פרופסורה שניתנו מחוץ לישראל. טענות אלו הושמעו בפני הוועדה, ולעניין זה הוגש מכתבו של ד"ר אמיר שנון, מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות. במכתבו מציין ד"ר שנון כי למשרד הבריאות קיימת סמכות מקבילה למוסדות להשכלה גבוהה בישראל להכיר בתארי פרופסור שניתנו בחו"ל. כן הוא כותב, כי במסגרת עבודתו הוגשו אליו מספר בקשות לעשות שימוש בתארים שניתנו בחו"ל והוא התיר זאת להם תוך ציון המקום ממנו ניתן התואר ובהתאם לקביעות שנקבעו על ידי ההסתדרות, לפיהן יש להקדים לתואר את המילה ד"ר ולציין את השנים בהן ניתן התואר.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 29686-11-15 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז - 1976
31 מרץ 2017

38. יצוין, כי ד"ר שנון לא העיד במסגרת ההליך והוגש רק מכתבו; ובהקשר זה טוען
1 המערער כי לא התקיים הליך הוגן, מאחר שלא ניתנה לו האפשרות לחקור את ד"ר שנון
2 בחקירה נגדית.
3
39. מכל מקום, נראה כי קיים באופן עקרוני הליך שכזה במשרד הבריאות, אם כי לא ברור
4 מה היקפו ואם אכן קיימים נהלים וכללים ברורים בעניין. ייתכן כי לא היה בכך צורך
5 משמעותי עד כה, מאחר שההסתדרות היא שהוציאה את ההנחיות בעניין ונקטה בהליכים
6 משלה כנגד רופאים, כך שהסוגיה לא הגיעה לפתחו של משרד הבריאות. כמו כן, ייתכן כי
7 פסיקת בית המשפט העליון בעניין הבהירה סוגיה זו וחידדה את הצורך שיש בפיקוח של משרד
8 הבריאות הלכה למעשה. על כל פנים, סבורני כי אין לכך השלכות מעשיות בנסיבות דנן;
9 העובדה היא כי המערער נשא בתואר באופן שאינו מוסכם על משרד הבריאות, בניגוד להוראת
10 סעיף 9 לפקודה, ואף לאחר שמשרד הבריאות פנה אליו בעניין זה הוא סירב להפסיק לעשות
11 כן.
12
40. מכל העולה לעיל נראה, כי צדק המשיב באימוץ המלצת הוועדה, בכך שהמערער עבר על
13 הוראות סעיף 9 לפקודה עת נשא את התואר פרופסור מבלי שהתואר ניתן לו על ידי מוסד
14 אקדמי בארץ ומבלי שקיבל לכך הכרה רשמית של משרד הבריאות; וכן, כאמור, לאור
15 התנהגות המערער סביב כל הסוגיה, לרבות העובדה כי הפסיק חד-צדדית לעמוד בהתחייבות
16 שנתן לוועדת האתיקה של הר"י בהסכמה כי יציין את התואר פרופסור רק בשורה שנייה, יחד
17 עם פירוט המוסד שהעניק לו את התואר בחו"ל ובאלו שנים; וללא שיפנה להר"י לתיקון או
18 שינוי בהסדר עליו הוסכם, הפסיק על דעת עצמו לעמוד בהתחייבותו המפורשת. גם לאחר
19 שהפנה אליו מנכ"ל משרד הבריאות, המערער סירב להפסיק ולשאת בתואר זה, לפחות עד
20 לבירור משפטי סופי של תוקף ההתראה והמסקנה המשפטית הגלומה בה. לא זו אף זו,
21 בתגובתו למנכ"ל דרש, בין היתר, את התנצלותו תוך 14 ימים, ואף איים כי יתבע אותו, וכן
22 טען כי על המנכ"ל עצמו לבחון את האופן בו הוא עושה שימוש בתואר פרופסור. מעשים
23 ומחדלים אלה של המערער - הפרת התחייבות, סירוב שיתוף פעולה לבירור עניינו מול משרד
24 הבריאות ואף התנסחות המתואר לעיל בתגובתו למנכ"ל - אינם ראויים כלל לרופא, ובצדק
25 התייחסו הוועדה והמערער גם אליהם במסגרת מסקנותיהם.
26

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

41. בהקשר זה חשוב להדגיש כי אין מדובר בפרשנות דווקנית להוראות הפקודה בגינה הוחלט להעמיד את המערער לדין. כפי שעולה מפסיקת בית המשפט העליון, לשימוש בתואר פרופסור בקרב הקהילה הרפואית ובעיני הציבור, יש משמעות ברורה של מעמד מקצועי ברמה גבוהה. השימוש בתואר בניגוד להוראות משרד הבריאות מהווה הטעיה של הציבור, יהא התואר מאיזו אוניברסיטה אשר תהא. ודוק: אין בדבריי אלה כדי הבעת דעה כלשהי באשר לרמה הגבוהה הנטענת של אוניברסיטת ונדרבילט, אשר העניק למערער את תואר פרופסור, וכן איני מביע כל דעה באשר לכישוריו של המערער ומידת היותו ראוי לתואר פרופסור, כאשר ניסיונו ומומחיותו של המערער הולכים לפניו שנים רבות. הנקודה המרכזית בהליך דנן, אשר למרבה הצער נמנע המערער מלהפנים, הינה, כמפורט לעיל, כי עשיית שימוש בתואר ללא האישורים המתחייבים על פי החוק, הפרת המערער של התחייבות שקיבל הוא על עצמו בהסכמה, צורת ההתנסחות שבתגובתו להתראת מנכ"ל משרד הבריאות, וכן המשך השימוש בתואר אף לאחר שהחלו הליכים נגדו, לאחר שהועדה הוציאה את ממצאיה, ואף לאחר שהמשיב נתן את פסק דינו, כל אלה ביחד ואף לחוד מהווים התנהגות אשר אינה הולמת את הסטנדרטים הבסיסיים המצופים מרופא בישראל.

42. הסוגיה השנייה עליה אבקש להתעכב, היא הטענה אותה העלה המערער להגנה מן הצדק עקב אכיפה בררנית. המערער טוען כי מדובר למעשה בפעם הראשונה בה מעמידים אדם לדין בגין "עבירה" זו. לדידו, הוא הניח בפני הוועדה תשתית ראייתית לקיומה של אכיפה בררנית על רקע התנכלות אישית.

43. בדבריו דלהלן התייחס המשיב בהחלטתו לטענה זו של המערער:

הוועדה דחתה גם את טענתו של הנקבל ל'הגנה מן הצדק', כאשר לטענתו מדובר באכיפה בררנית עקב רדיפה אישית שלו מצד יו"ר ועדת האתיקה, פרופ' אבינועם רכס, ויש כאן אפליה אל מול שאר רופאי ישראל. הוועדה קבעה בדו"ח שהגישה, כי אין כל יסוד להנחה שהקובלנה הוגשה נגד הנקבל משיקולים זרים, או להשגת מטרה פסולה, כטענתו. הוועדה קובעת לאמור:

'השיקולים שהיו ביסוד העמדתו של הנקבל לדין היו שיקולים ענייניים בלבד, ללא כל כוונה להפלותו לרעה... גם לא מצאנו

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

- 1 כל יסוד לטענה כי הנקבל נרדף ע"י פרופ' רכס משום סכסוך
2 אישי....
- 3 ייאמר כבר עתה, כי טענתו זו של הנקבל תמוהה בעיניי, לאחר שהוא
4 זה שסירב בתוקף למלא אחר הנחיות והוראות לשכת האתיקה
5 ומנכ"ל משרד הבריאות, ולמעשה לא הותיר לגורמי אכיפת החוק
6 כל ברירה, אלא להגיש נגדו קובלנה, נוכח סרבנותו ועיקשותו.
- 7 44. כאמור, ב"כ המשיב טוען כי המערער לא העמיד כל תשתית ראייתית לקיומה של אכיפה
8 בברנית, ולא הציג אף מקרה בו רופא מורשה נהג כמוהו כאשר נשא באופן מטעה בתואר פרופ'
9 שנרכש בחו"ל ולא הוכר בישראל, וחרף כך לא נוהל נגדו הליך. בהקשר זה מפנה ב"כ המשיב
10 למכתבים שונים מטעם ההסתדרות שנשלחו לאורך השנים לרופאים שונים שעשו שימוש שלא
11 כדין בתואר פרופסור. מכתבים אלו הוצגו במסגרת ההליך בוועדה, בעדותו של פרופ' רכס.
- 12 45. אמנם, המקרה של המערער הוא כן חריג בכך שנקט הליך משמעותי לפי הוראות
13 הפקודה ומשרד הבריאות הוא שהעמידו לדין; ברם, הדבר נעשה לאחר שהמערער סירב
14 להמשיך קבל על עצמו את ההסדר אליו הגיע עם לשכת האתיקה של ההסתדרות. כאמור,
15 לאחר הסירוב של המערער פנה אליו מנכ"ל משרד הבריאות וגם אז סירב וענה בצורה לא
16 מנומסת ולא מקצועית. התנהלותו זו של המערער היא שהביאה לבסוף להליך החריג ולצורך
17 של משרד הבריאות להגיש נגדו קובלנה. בהקשר זה צודק המשיב בקבעו כי התנהלותו של
18 המערער היא שהביאה לפתיחה בהליך. על כן, אף אם צודק המערער כי מדובר בהליך חריג,
19 הרי שהוא נובע מהתנהלותו שלו וטענת האכיפה הבררנית היא חסרת כל ביסוס.
- 20 46. טענותיו של המערער בעניין יריבות אישית שלו עם פרופ' רכס אשר הובילו להגשת
21 התלונה מלכתחילה, נדחו על ידי המשיב. כערכאת ערעור, אין באפשרותי לבחון טענות אלו
22 לגופן, אולם אודה כי נראה שיריבות אישית בין המערער לבין פרופ' רכס וודאי נמצאת מתחת
23 לפני השטח בהתנהלותו של המערער ושל פרופ' רכס בהליך זה, כאשר מעדותו עולה כי הוא
24 שיזם את הפנייה למנכ"ל משרד הבריאות. חרף זאת, נדמה כי היריבות האישית בין השניים
25 אינה פוגעת בכשרות ההחלטה של משרד הבריאות להחליט להגיש נגדו קובלנה כפי שקבע
26 המשיב, אשר מבוסס היטב, כמפורט לעיל, בהוראות החוק.

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

47. לסיכומו של עניין, נראה כי אין מקום להתערב בדחיית המשיב של טענת אכיפה בררנית. התנהלותו והתעקשותו של המערער בעניין זה היא שהביאה לתוצאת ההליך, ויושם אל לב, כי אף בכתבי הטענות שהגיש המערער למותב זה, נעשה שימוש בתואר פרופ' כמקדים לשמו. סבורני כי אילו מסכים היה המערער, אף בשלב זה, להפסיק ולשאת התואר בניגוד להוראות הפקודה ובניגוד לעמדת משרד הבריאות, ניתן היה שלא היינו נאלצים לפסוק בעניינו לפי שורת הדין.
48. בנסיבות אלו אני קובע כי החלטתו של המשיב לאמץ את ממצאי הוועדה באשר לביצוע העבירה המיוחסת למערער הינה סבירה, ניתנה בשיקול דעת ולא מצאתי כי יש מקום להתערב בה.
49. כמפורט לעיל, המערער מבקש מבית המשפט כי במידה ויימצא שיש לייחס לו את העבירה בה הואשם, יימנע בית המשפט מלאשר את "הרשעתו", ויסתפק בקביעה כי המערער אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו בקובלנה. מעבר לעובדה אשר מדגיש ב"כ המשיב, כי הוכח מעל לכל ספק כי המערער אכן ביצע את העבירה המיוחסת לו וכי על כן אין עילה להימנע מהרשעתו, אציין כי לסברתי, אין כלל מקום להיזקק לבקשה כיון שבהליכי משמעת לפי פקודת הרופאים אין כלל החלטה נפרדת ועצמאית ל"הרשעת" הנקבל, המלווה ברישום ככזה במרשם כלשהו, כפי שקיים בהליכים פליליים (ראו, סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי; סעיף 1(א)(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969; סעיף 71א(ב) לחוק העונשין); והעובדה היא כי בהחלטת המשיב, נקבע כי הינו מקבל את המלצת הוועדה ומטיל על המערער את הסנקציה של התלייה לחודש ימים, ללא שיצהיר על הרשעת הנקבל. זאת יש ללמוד מן העובדה כי בסעיף 41 לפקודה נקבע רק שאם נמצא כי הנקבל "עשה" אחת מן המעשים המפורטים בסעיף האמור (אשר בהקשר של ההליך המשמעתי כלל אינם מוגדרים בפקודה כ"עבירות"), בסמכותו של השר להטיל על הנקבל סנקציה, לפי שיקול דעתו, מבין הסנקציות המנויות בפקודה ("ראה השר, על יסוד קובלנה של המנהל או של אדם שנפגע, כי רופא מורשה עשה אחת מאלה, רשאי הוא, בצו חתום בידו, לבטל את הרשיון של הרופא או להורות שהרשיון יותלה לתקופה שקבע בצו, או לתת לרופא נזיפה או התראה"). אי לכך, ככל שנעשה שימוש בהמלצות הוועדה ובהחלטות השר בהליכים לפי סעיף 41 האמור במונח "הרשעה" או "הכרעת דין", אין בכך אלא שימוש במונחים שמשמעם קביעה שהנקבל ביצע את המעשים המיוחסים

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינוקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 לו בקובלנה, הא ותו לא; ועל כן, אין מקום להפרדה בין "ההרשעה" בהקשר של ההליך
2 המשמעתי, לבין הממצא כי בוצעו העבירות שיוחסו לנקבל בקובלנה.

3 אמצעי הענישה שהוטל

4 50. ב"כ המערער מדגיש כי מדובר בפעם הראשונה בה רופא מועמד לדין בגין עבירה זו
5 ומשכך לא ניתן להשוות את העונש שהוטל לענישה הנוהגת במקרים דומים. יחד עם זאת, הוא
6 מבקש להסב את תשומת הלב לכך שעונש של חודש אינו עונש קל כלל בנסיבות העניין. ב"כ
7 המערער מפנה לשורה של החלטות בהן ניתן עונש באותו היקף ואף פחות כאשר אין חולק
8 שמדובר בנסיבות חמורות בהרבה מאלו שלפנינו. בהקשר זה צוינו החלטות בהן נגזר עונש הנע
9 בין 10 ימים לחודשיים בגין הליכים שהתקיימו במקביל להרשעות בפלילים, עבירות הונאה
10 וזיוף במסגרת פעילותם המקצועית וכיוצא באלה.

11 51. כמפורט לעיל, המשיב אמנם אימץ את המלצת הוועדה להטיל על המערער סנקציה של
12 התלייה לחודש ימים, ברם לסברתו, הסנקציה הינה קל במיוחד, וניתן היה אף להחמיר עם
13 המערער מעבר לעונש עליו הומלץ. דעתי כדעתו בשאלה זו. מעשיו של המערער – לא רק עצם
14 השימוש בתואר פרופסור שלא כדין אלא צורת התנהגותו של המערער לכל אורך הדרך, לרבות
15 הפרת התחייבות שקיבל על עצמו בהסכמה מול ההסתדרות הרפואית והתייחסותו להתראת
16 מנכ"ל משרד הבריאות כמפורט לעיל – כל אלה במצטבר מצביעים על התנהגות מתמשכת לא
17 ראויה המחייבת סנקציה חולמת.

18 52. על בסיס כל האמור, סבורני כי תקופת התלייה של חודש אינה מחמירה יתר על המידה
19 והיא מביאה לידי ביטוי את מידת החומרה שבה יש להתייחס להתנהגותו של המערער בכל
20 הפרשה המצערת נשוא ההליך דנן. אי לכך, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטתו של
21 המשיב להורות על התליית רישיונו של המערער לחודש ימים.

22 53. ויוער, כי לא מצאתי ממש בטענתו של המערער שיש ללמוד מבג"ץ האקדמיה למוסיקה
23 שיש להימנע מהטלת עונש על המערער ולהיעתר לבקשתו לארכה של שלוש שנים לאסדרת
24 הפרופסורה בישראל. בג"ץ האקדמיה למוסיקה כלל אינו עוסק במקרה של נקבל המבקש
25 הכרה בפרופסורה שהוענקה לו על ידי מוסד אקדמי בחו"ל. במוקד בג"ץ האמור שאלת
26 התערבות המל"ג במינוי פרופסורים במוסדות להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 (מכללות), באמצעות ועדות המינויים העליונות של המלי"ג, כאשר העותר ועדת ארגון הסגל
2 האקדמי הבכיר באקדמיה למוסיקה דרש לפזר את ועדות המינויים העליונות וליתן למוסדות
3 להשכלה גבוהה כולם, מכללות ואוניברסיטאות כאחד, אוטונומיה במינוי פרופסורים. בפסק
4 דינו קבע בג"ץ כי הפרופסורה הינה לא רק "דרגה", שבסמכות כל מוסד לקבוע מול סגל
5 ההוראה, אלא אף "תואר", אשר בגין כך באה בגדר הסמכויות הרגולטוריות המוענקות למלי"ג
6 בחוק. בהקשר זה, כאשר ביקש בית המשפט ללמוד על אופייה של פרופסורה לא רק כדרגה
7 אלא אף כתואר אקדמי, מציין בית המשפט כדלקמן:

8 "93. יתרה מזאת. אחד המאפיינים הבולטים של הפרופסורה הוא
9 העובדה כי אנשי הסגל להם היא הוענקה נוהגים להצמידה לשם
10 בהציגם את עצמם, בעל-פה או בכתב, ולא רק בתוככי המוסד
11 האקדמי אלא אף מחוצה לו, לרבות בהקשרים שאינם אקדמיים.
12 מאפיין זה מחזק את המסקנה בדבר קיומו של 'פן חיצוני'
13 לפרופסורה, המצדיק את סיווגה כדרגה וכתואר גם יחד.

14 94. הנטייה לראות בפרופסורה תואר באה לידי ביטוי בכמה
15 מהחלטות המלי"ג. כך למשל, נראה כי ככל שהדבר נוגע למלי"ג,
16 כאשר מי שמונה לפרופסור חבר' או לפרופסור מן המניין עוזב את
17 המוסד שבו כיהן, ואשר יזם את הענקת הפרופסורה, אותו אדם
18 ממשיך לשאת את הפרופסורה בצקלונו. ביטוי לגישה זו, אשר
19 מתיישבת עם סיווג הפרופסורה כתואר המוענק על יסוד
20 קריטריונים אקדמיים, ניתן למצוא בהחלטות המלי"ג הקובעות כי
21 מכללה החפצה לאשר מינויו לפרופסור של חבר סגל שהחזיק
22 בפרופסורה במוסד אחר, יכולה לעשות כן מבלי להיזקק לאישורן
23 של ועדות המינויים העליונות (החלטה מס' 918/12 של המלי"ג מיום
24 28.10.2014); וכי מי שמונה לפרופסור במכללה, והעסקתו במוסד
25 הסתיימה, יכול, ככל שהדבר תלוי במלי"ג, להמשיך לשאת בתואר
26 (החלטה מס' 917/12 של המלי"ג מיום 28.10.2014).

27 54. אין ספק כי בדברים אלה התכוון בית המשפט למקרים בהם הוענק תואר פרופסור
28 במקור על ידי מוסד אקדמי מוכר בישראל, או אז, "אותו אדם ממשיך לשאת את הפרופסורה
29 בצקלונו"; ומסקנתי זו מתחזקת מעיון בהחלטות 917/12 ו-918/12 של המלי"ג, אליהן מפנה
30 בית המשפט, מהן עולה במפורש כי המדובר במוסד מוכר. אי לכך, הרי אין דבר וחצי דבר בין
31 קביעה זו של בג"ץ לבין מקרה בו הוענק התואר על ידי מוסד אקדמאי כלשהו בחו"ל, או אז

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פינוקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 מדובר בתואר אשר מעולם לא נבחן על ידי הגורמים הרלוונטיים בארץ. למקרים אלה
2 מתאימים במיוחד דברי בג"ץ דלהלן שבהמשך פסק דינו:

3 "101. ... לשיטתי, קיומו של 'פן חיצוני', אותה הכרה כלפי כולי
4 עלמא הגלומה בתארים, והמלווה בהקשר תודעתי מסוים בקרב
5 הציבור, היא אשר עומדת ביסוד הרגולציה שהחיל המחוקק על
6 הענקתם ... רגולציה המתבטאת בהקניית סמכות למלי"ג להסמך
7 רק אותם מוסדות שהיא מצאה ראויים לכך להענקת תואר מסוים
8 (כאשר ברור כי הסטנדרטים שבהם צריכים המוסדות לעמוד
9 משתנים בין תואר אחד למשנהו), וכן גם לפקח על הענקתו. תכליתן
10 של סמכויות אלה היא לוודא כי מוסד המעניק תואר מוכר עומד
11 בסטנדרטים אקדמיים מסוימים. זאת, מתוך הנחה כי יש בכך כדי
12 להבטיח כי התואר עצמו יוענק רק למי שראוי לו, ולמנוע את זילותו.
13 מטבע הדברים, ככל שמדובר בתואר 'בכיר' יותר, נודעת לכך
14 חשיבות רבה יותר. אע"פ, כי סמכויות אלה ניתנות למלי"ג חרף
15 החופש האקדמי הנתון למוסדות בקביעת תכנית הלימודים לאותו
16 תואר. משראינו כי 'פן חיצוני' כאמור קיים אף בפרופסורה, סבורני
17 כי קיימת הצדקה להחלת רגולציה על הענקתה. מסקנה זו מקבלת
18 משנה תוקף נוכח העובדה כי הפרופסורה נועדה לבטא הכרה
19 במצוינות יוצאת דופן עובדה שיש בה כדי לחזק את הצורך
20 במניעת זילותה."

21 ואם כך נאמר בגדרם של תוארי פרופסור בכלל, הרי שבתחום הרפואה חלים הם בבחינת
22 קל וחומר, לאור המשמעות המיוחדת לתואר פרופסור בעיני הציבור בתחום הרפואה במיוחד.

23 55. אי לכך, נחה דעתי כי "צמידות" הפרופסורה לאדם המביא את התואר מחו"ל נתונה
24 לסמכותו של גורמי הפיקוח הקבועים בחוק, ולא ניתנת "אורך נשימה" כלשהו להמשך
25 השימוש התואר פרופסור מחו"ל גם בארץ עד לאסדרת הפרופסורה בישראל, אלא אם נעשה
26 בתיאום עם הגורם המפקח ובהתאם לתנאים המוטלים על השימוש בתואר. קביעה זו עולה
27 גם מעיון מכתבו של ד"ר אמיר שנון, מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות,
28 אליו התייחסתי לעיל.

29 56. כאמור לעיל, המערער ביקש בקשה נוספת, כי יינתן צו לאיסור פרסום לפרטי המערער,
30 וזאת עקב הנזק החמור שייגרם למוניטין שלו בקהילייה הרפואית ובציבור כולו, מוניטין

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 שהשקיע בבנייתו ובטיפולו כל שנותיו המקצועיות, אם תפורסם החלטת המשיב ופסק דינו
2 של בית המשפט תוך ציון שמו ופרטיו של המערער. לטענת ב"כ המערער, משמעות הנזק
3 החמור האמור שייגרם מפרסום שמו של המערער הינה כי מדובר בסנקציה נוספת המוטלת
4 על המערער מעצם הפרסום, וככזה יהווה חריגה מסמכותו של השר, המוסמך להטיל רק את
5 הסנקציות המפורטות בסעיף 41 לפקודה. בתמיכה לטענתו זו מפנה ב"כ המערער לסעיף 46
6 לחוק הפסיכולוגים, בו אנו מוצאים הוראה מפורשת כי על השר להעמיד החלטות משמעת
7 סופיות לעיונו של הציבור, תוך פרסום שמו של הנקבל ועילום שם המטופל; בעוד שבפקודת
8 הרופאים אין כל הוראה מקבילה לפרסום החלטות משמעת המתקבלות נגד רופאים. לטענת
9 ב"כ המערער, ללא הוראה המתירה את פרסום ההחלטות האמורות, יחול איסור לעשות כן,
10 ולטענתו, "הדברים קל וחומר מאחר שמדובר בהליך חסוי שכולו התנהל בדלתיים סגורות
11 (והועדה הנכבדה אף הביעה את מורת רוחה על פרסום הדברים בסעיף 14 להחלטתה מיום
12 25.10.2015)".

13 57. בתגובתו טען ב"כ המשיב כי אין הצדקה להחרגת המקרה דנן מכל הליכי המשמעת
14 המתקיימים נגד רופאים, בהם מתפרסמים מלוא פרטיהם של הנקבלים, וכי בקשת המערער
15 כבר נדחתה גם על ידי הוועדה וגם על ידי המשיב; ובמקרה דנן, מצא המשיב כי קיימת חשיבות
16 מיוחדת לפרסום החלטתו על כל פרטיו, לציבור הרופאים וכן לציבור הכללי, "וזאת למנוע
17 הטעיית הציבור". לטענת ב"כ המשיב, החלטות משרד הבריאות בענייני משמעת (להוציא
18 החלטות בענייני פסיכולוגים) מפורסמות ואינן חסויות, וזאת, לדבריו, "לנוכח זכות הציבור
19 לדעת ולהיות חשוף למידעים אלה, ובפרט מידע מסוג זה, וכן על מנת לממש את תכלית ההליך
20 והרתעת ציבור הרופאים שלא להשתמש בתואר שלא הוכר, והן על מנת שלא לפגוע באמון
21 הציבור - שרשאי להיות חשוף למידע כזה, כאשר המערער היה והינו בעמדה בעלת השפעה
22 כלפי ציבור החולים".

23 58. לא מצאתי בסוגיה זו כל עילה למניעת פרסום החלטת המשיב כפי שנהוג בכל הליכי
24 המשמעת המתנהלים נגד רופאים בישראל. אמנם, אין ספק כי פרסום שמו של המערער
25 בהקשר הנדון עלול לפגוע במוניטין שלו המקצועיים, ברם אין לראות בכך "סנקציה" נפרדת
26 ועצמאית, אלא תוצאה הנלווית מעצם טבעה לכל החלטה המתקבלת נגד אדם ואשר בה
27 ביקורת באשר להתנהגותו המקצועית. בהקשר זה יצוין, כי כבר נפסק לא אחת כי השיקול
28 המרכזי בהליכים המשמעתיים הינו השיקול של הגנה על האינטרס הציבורי, בשמירה על

בית המשפט המחוזי בירושלים

עש"א 15-11-29686 פנקלשטיין נ' שר הבריאות, על ידי כב' השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב, לו הואצלו סמכויות השר בענייני משמעת לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז – 1976
31 מרץ 2017

1 רמתו, כבודו, תדמיתו הראויה ותפקודו הראוי של מקצוע הרפואה, מניעת הישנות עבירות
2 משמעת, ואמון הציבור ברופאים, כך שהשיקולים הספציפיים הנוגעים לנקבל הם משניים,
3 אם בכלל יש לשקלם (ראו, לדוגמא, ע"א 10979/04 ד"ר לאור נ' שר הבריאות, פ"ד (נט) 357
4 (2005)).

5 59. כן אציין, כי אין לטעמי ללמוד מהעדר הוראה בפקודת הרופאים באשר לפרסום
6 החלטות משמעת, כפי שיש למצוא בחוק הפסיכולוגים, מעין "הסדר שלילי" כטענת המערער.
7 לסברתי, ההיפך הוא הנכון, ובהעדר הוראה מפורשת האוסרת פרסום של הליך משפטי כלשהו,
8 לא יחול איסור כלשהו; ובחוק הפסיכולוגים, נדמה כי מטרתו של סעיף 46 לחוק האמור אליו
9 מפנה המערער אינה ההוראה לפרסום ההחלטה המתקבלת אלא ההוראה לשמירת פרטיותו
10 של המטופל, לגביו נקבע בסעיף 46 איסור פרסום.

11 60. אשר על כן, דין הערעור להידחות והוא נדחה בזה. כן נדחות בקשות המערער המפורטות
12 בסעיף 16 לעיל.

13 61. למען הסר ספק, יש להבהיר פעם נוספת באופן חד משמעי כי המערער אינו יכול להמשיך
14 ולשאת תואר פרופסור כמקדים לשמו אלא רק בחריגות שהותרו על פי הנחיות הר"י ואומצו
15 על ידי המנהל הממונה במשרד הבריאות.

16 62. על מנת לאפשר למערער התארגנות מתאימה, אני קובע בזה כי ההתלייה של חודש ימים
17 תחול החל מיום 1.6.17.

18

19

20 ניתן היום, ד' ניסן תשע"ז, 31 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

21

22

23

בן-ציון גרינברגר, שופט

02/04/17 ה'תשע"ז